

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 4 września 1922 r.

**w przedmiocie zmiany ustawy Towarzystwa
Kredytowego Ziemskiego w Warszawie.**

Na zasadzie ustawy z dnia 30 lipca 1921 roku w przedmiocie udzielenia Radzie Ministrów pełnomocnictwa do wprowadzania zmian do statutów (ustaw) instytucji kredytowych, zatwierdzonych w drodze ustawodawczej przez b. władze zaborcze (Dz. U. R. P. № 75 poz. 512) oraz na zasadzie ustawy z dnia 4 lutego 1921 roku o unormowaniu stanu prawnopolitycznego na ziemiach przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie, podpisanej w Rydze dnia 12 października 1920 roku (Dz. U. R. P. № 16 poz. 93) Rada Ministrów zarządza co następuje:

§ 1. Ustawa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Guberniach Królestwa Polskiego zatwierdzona dnia 9 czerwca 1888 r. i ogłoszona w zbiorze Praw i Rozporządzeń Rządowych z dnia 19 sierpnia 1888 r. № 81 poz. 751 otrzymuje brzmienie zamieszczone w załączniku.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów:

Juljan Nowak

Minister Skarbu:

*Jastrzębski***U s t a w a****Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego
w Warszawie.****TYTUŁ I.****Przepisy ogólne.**

1.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, ustanowione prawem z 1825 roku, ma na celu:

- I. udzielanie pożyczek na hipotekę dóbr nieruchomości ziemskich;
- II. przedsięwzięcie, za zezwoleniem Ministra Skarbu, innych czynności, bezpośrednio lub przez stworzone przez siebie instytucje, mających na celu udzielanie kredytu, dostosowanego do potrzeb rolnictwa.

Terenem działalności Towarzystwa są Województwa: Warszawskie, Łódzkie, Kieleckie, Lubelskie, Białostockie, Nowogródzkie, Poleskie i Wołyńskie.

Siedzibą Towarzystwa jest Warszawa.

2.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie zostaje pod zwierzchnictwem Ministra Skarbu.

3.

Członkami Towarzystwa, czyli stowarzyszonymi, są wszyscy właściciele dóbr, obciążonych pożyczkami hipotecznymi Towarzystwa.

Prawa ich i obowiązki określa ustawa niniejsza.

We wszelkich sprawach z władzami Towarzystwa, za miejsce prawnego zamieszkania stowarzyszonego uważane będą te jego dobra, których sprawa dotyczy.

4.

Władze i urzędnicy sądowi, notariusze i władze administracyjne i samorządowe obowiązane są w sto-

sunkach z władzami Towarzystwa wykonywać ściśle ustawę niniejszą i udzielać tym władzom oraz ich delegowanym zależnej od siebie pomocy.

5.

Sekretarze wydziałów hipotecznych obowiązani są udzielać odpowiednie poświadczenia względem hipotecznego wykonania decyzji władz Towarzystwa, co do wniesienia lub wykreślenia wpisów, jak również wydawać wypisy właściwych pozycji wykazu hipotecznego.

6 i 7—uchylone.

8.

Notariusze przy kancelariach hipotecznych sądów okręgowych za czynności, na podstawie niniejszej ustawy spełniane, pobierają wynagrodzenie podług taksy, ustalonej po porozumieniu się z władzami Towarzystwa. Opłata za wypisy aktów notarialnych i hipotecznych pobierana będzie podług ogólnej taksy.

9.

We wszystkich wypadkach, w niniejszej ustawie nieprzewidzianych, Towarzystwo podlega przepisom ogólnym, w Państwie Polskim obowiązującym.

TYTUŁ II.

Zarząd Towarzystwa.

10.

Zarząd Towarzystwa sprawują:

- a) Dyrekcja Główna,
- b) Komitet Towarzystwa,
- c) Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

10¹.

Towarzystwo ma prawo zakładania, na terytorjum swej działalności, oddziałów, przedstawicielstw i agentur.

Rozdział I.

Zebrania okręgowe.

11.

Całe terytorjum, na którym działa Towarzystwo, dzieli się na okręgi wyborcze.

Zakres terytorjalny okręgów wyborczych oznacza ogólne zebranie władz Towarzystwa,

12.

W zebraniach okręgowych mają prawo uczestniczyć wszyscy stowarzyszeni i stowarzyszone, z danego okręgu, pełnoletni, do działań prawnych zdolni, których dobra obciążone są pożyczką Towarzystwa w ilości nominalnej co najmniej 50.000 marek.

Niepodzielni hipoteczni współwłaściciele mogą uczestniczyć w zebraniu okręgowym jedynie przez wybranego z pośród siebie przedstawiciela, opatrzonego w pełnomocnictwo zaświadczone.

Stowarzyszeni, którzy podzielili swoje dobra na części, bez hipotecznej segregacji pożyczki, nie mają prawa uczestniczenia w zebraniu.

Za stowarzyszone zameżne mają prawo brać udział w zebraniach mężowie na mocy pełnomocnictwa żony.

13.

Sposób nakładania i podawania do wiadomości list stowarzyszonych, mających prawo uczestniczenia w zebraniach okręgowych, i osób, mających bierne prawo wybieralności na urzędy w Towarzystwie, sposób zwoływania i prowadzenia zebrań okręgowych określi instrukcja, zatwierdzona przez ogólne zebranie władz Towarzystwa.

14.

Zebrania okręgowe zwołuje Dyrekcja Główna co lat dwa w terminach, oznaczonych przez ogólne zebranie władz, do wskazanych przez nią miast, położonych w granicach okręgu wyborczego.

15.

Zebrania nie powinny trwać dłużej nad dni trzy: dni niedzielne i świąteczne nie liczą się.

16—uchylony.

17.

Stowarzyszeni uczestniczący w zebraniu okręgowym, wybierają przez głosowanie tajne, zwykłą większością głosów radców okręgowych i oddzielnie ich zastępców, oraz przewodniczącego przyszłego zebrania okręgowego i jego zastępcę.

Ilość radców wybieranych z każdego okręgu i ich zastępców ustanawia Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, odpowiednio do łącznej sumy zahipotekowanych pożyczek.

Radcowie okręgowi wybierani są na lat cztery.

Po upływie jednak dwóch lat od pierwszych wyborów wychodzi z urzędowania przez losowanie połowa radców okręgowych, wybranych w każdym okręgu. Pozostali wychodzą po odbyciu czteroletniego okresu urzędowania.

Zastępcy wybierani są na lat dwa: ci z nich jednak, którzy powołani zostali na urzędy radców, prezesów i vice-prezesów Dyrekcji Głównej lub Komitetu, pozostają w urzędowaniu do upływu kadencji tych osób, na miejsce których powołani zostali.

Ustępujący mogą być wybrani ponownie.

Zastępcy radców okręgowych wstępują na miejsce radców okręgowych w razie ich śmierci lub ustąpienia z urzędowania.

Zastępców radców okręgowych powołuje do pełnienia obowiązków radców okręgowych Prezes Dyrekcji Głównej kolejną ilości głosów, otrzymanych na wyborach.

18.

Stowarzyszony, zamieszczony na liście wyborców (art. 12 i 13), ma na zebraniu okręgowym prawo do jednego tylko głosu, chociażby był właścicielem kilkorga dóbr, obciążonych pożyczką Towarzystwa i uregulowanych w oddzielnych księgach hipotecznych.

Pełnomocnictwo do głosowania nie jest dopuszczalne, z wyjątkiem wypadków, wyszczególnionych w art. 12.

19.

Wybory odbywają się przez tajne głosowanie, prostą większością głosów, na każdy urząd oddzielnie. Pomiedzy otrzymującymi równą ilość głosów losowanie wybór rozstrzyga.

20.

Na urzędy w Towarzystwie mogą być wybierani stowarzyszeni mężczyźni, mający prawo uczestniczenia w zebraniach okręgowych, jeżeli są obywatelami Państwa Polskiego i korzystają z pełni praw obywatelskich.

21.

Na dwa urzędy w Towarzystwie ten sam stowarzyszony wybrany być nie może.

22.

Prezes zebrania okręgowego i jego zastępca powinni być wybrani z pośród stowarzyszonych właściwego okręgu. Radcy okręgowi jak niemniej ich zastępcy mogą być wybrani i z pomiędzy stowarzyszonych innego okręgu, jeżeli będą przedstawieni na te urzędy przynajmniej przez dwóch stowarzyszonych, uczestniczących w zebraniu i jeżeli zgodzą się piśmiennie na przyjęcie wyboru.

23.

Stowarzyszony, wybrany na urząd w Towarzystwie, ma prawo zrzeczenia się wyboru:

- a) jeżeli sprawuje dwie opieki nad nieletnimi lub bezwłasnowolnymi;
- b) jeżeli już dwukrotnie zajmował urząd w Towarzystwie;
- c) jeżeli ma więcej niż lat 60, lub jest ciągle chory;
- d) jeżeli zostaje w służbie rządowej.

24.

Wybory, dokonane na zebraniach okręgowych zatwierdza Dyrekcja Główna. Ma ona również prawo rozstrzygnięcia o ważności całej czynności wyborczej. Od decyzji Dyrekcji Głównej, unieważniającej wybór lub całe wybory, służy interesowanym prawo odwołania się do Komitetu Towarzystwa w przeciągu dni 30 od daty zapadnięcia decyzji. Orzeczenie Komitetu jest ostateczne. W razie uznania wyboru za nieważny, zwołaniem zostanie powtórne zebranie okręgowe celem dokonania nowego wyboru lub wyborów.

25.

Wybrani rozpoczynają urzędowanie po upływie dwóch miesięcy od daty ostatnich wyborów.

26.

Na każdym zebraniu okręgowym złożone zostaje przez władze Towarzystwa sprawozdanie z czynności Towarzystwa za ostatni okres ubiegły.

27.

Stowarzyszeni mają prawo czynienia na piśmie wniosków, odnoszących się do spraw Towarzystwa i stosunków jego ze stowarzyszonymi. Na wnioski, podpisane przez dziesięciu co najmniej stowarzyszonych i złożone na trzy miesiące przynajmniej przed terminem zebrania okręgowego, Dyrekcja Główna obowiązana jest, po porozumieniu się z Komitetem Towarzystwa, udzielić odpowiedzi na najbliższym zebraniu okręgowym.

Rozdział II.

Wybory do władz Towarzystwa.

27¹.

Po zatwierdzeniu wyborów, dokonanych w zebraniach okręgowych, Prezes Komitetu, po porozumieniu się z Prezesem Dyrekcji Głównej, zwołuje Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, celem dokonania wyborów na miejsca wakuujące w Dyrekcji Głównej i Komitecie Towarzystwa.

Zebranie to, po dokonaniu wyborów, może się zająć rozpoznawaniem innych spraw należących do jego kompetencji.

27².

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa wybiera ze swego grona:

1. na lat cztery:

- a) Prezesa Komitetu Towarzystwa;
- b) Vice-Prezesa Komitetu Towarzystwa;
- c) Prezesa Dyrekcji Głównej;
- d) Vice-Prezesa Dyrekcji Głównej;
- e) czterech radców Komitetu Towarzystwa;
- f) trzech radców Dyrekcji Głównej.

2) na lat dwa:

- g) trzech zastępców radców Dyrekcji Głównej i trzech zastępców radców Komitetu Towarzystwa.

28 do 43 włącznie — uchylone.

Rozdział III.

Dyrekcja Główna.

44.

Dyrekcja Główna urzędująca w Warszawie:

1) jest naczelnie zarządzająca i wykonawczą władzą Towarzystwa;

2) kieruje wszelkimi jego sprawami;

3) rozporządza funduszami i majątkiem Towarzystwa w granicach budżetu z możliwością przekraczania go w zakresie, oznaczonym przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa;

4) powołuje radców okręgowych do spełniania czynności, wynikających z działalności Towarzystwa;

5) mianuje i uwalnia urzędników Dyrekcji Głównej, oraz oddziałów, przedstawicielstw i agentur Towarzystwa;

6) wydaje wszelkie rozporządzenia oddziałom, przedstawicielstwom i agenturom Towarzystwa;

7) sporządza i ogłasza bilanse i sprawozdania roczne z działalności Towarzystwa;

8) sporządza i komunikuje Prezesowi Komitetu Towarzystwa, dla przedstawienia Ogólnemu Zebraniu Władz Towarzystwa, projekty doroczych budżetów i etatów władz i pracowników Towarzystwa;

9) udziela pełnomocnictw i upoważnień we wszelkich sprawach Towarzystwa i do spełniania czynności notarialnych i hipotecznych;

10) układa instrukcje, dotyczące urzędzenia służby wewnętrznej i sposobu prowadzenia czynności w Dyrekcji Głównej, w oddziałach, przedstawicielstwach i agenturach, oraz wzory aktów, zeznawanych w sprawach Towarzystwa, i szematy protokołów, wezwań, ogłoszeń, warunków licytacyjnych i t. p.;

11) układa instrukcje, dotyczące ogólnych spraw Towarzystwa, dla przedstawienia do zatwierdzenia Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa;

12) mianuje delegatów taksowych;

13) w sprawach Towarzystwa porozumiewa się i koresponduje bezpośrednio ze wszystkimi władzami i urzędami, a z Ministerstwem Skarbu, po porozumieniu się z Prezesem Komitetu;

14) ma prawo wnosić na ogólne zebranie władz Towarzystwa do rozstrzygnięcia wszelkie kwestje, powstałe przy stosowaniu ustawy Towarzystwa, przepisów taksy dóbr, oraz instrukcji i regulaminów.

45.

Dyrekcja Główna składa się z Prezesa, Vice-Prezesa i trzech radców Dyrekcji Głównej.

Prezes Dyrekcji Głównej:

1. rozdziela czynności pomiędzy urzędujących radców Dyrekcji Głównej;
2. powołuje, w razie potrzeby, zastępców radców Dyrekcji Głównej do uzupełnienia kompletu tej Dyrekcji;
3. mianuje i uwalnia służbę niższą w Dyrekcji Głównej;
4. ma prawo udzielania napomnień urzędnikom Dyrekcji Głównej.

46 i 47 — uchylone.

48.

Dla prawomocności uchwał Dyrekcji Głównej wymagana jest obecność przynajmniej trzech jej członków.

49.

Uchwały zapadają prostą większością głosów. W razie równości głosów głos przewodniczącego przeważa.

50 — uchylony.

51.

W razie choroby lub czasowej nieobecności Prezesa zastępuje go Vice-Prezes, a gdyby i ten nie mógł pełnić obowiązków, najstarszy wiekiem z radców Dyrekcji Głównej, i w takim razie — dla uzupełnienia kompletu powołany będzie jeden z zastępców radców Dyrekcji Głównej na czas nieobecności lub niemożności spełniania obowiązków przez Prezesa lub Vice-Prezesa Dyrekcji Głównej.

W razie ustąpienia Prezesa Dyrekcji Głównej zastępuje go Vice-Prezes do najbliższego Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa.

52.

Radca prawny Dyrekcji Głównej i naczelnik jej wydziału prezydjalnego zasiadają na posiedzeniach z głosem doradczym. Radca prawny powinien mieć kwalifikację naukową wymaganą od sędziów sądu okręgowego lub adwokatów. Służy mu prawo zapisywania w protokole posiedzeń swojej opinii, jeżeli nie zgadza się z zapadłą decyzją.

53 — uchylony.

54.

Corocznie Dyrekcja Główna zamyka rachunki Towarzystwa i dopełnia rewizji rachunkowości i kas

Towarzystwa w obecności radców, delegowanych przez Komitet Towarzystwa, oraz Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych (art. 182).

Niezależnie od rewizji rocznych, Prezes Dyrekcji Głównej odbywa lub zarządza rewizję w każdym czasie, skoro on sam lub dwaj radcy Dyrekcji uznają tego potrzebę.

55.

Po upływie każdego roku, Dyrekcja Główna, na posiedzeniu publicznym, pod przewodnictwem Prezesa Komitetu Towarzystwa i w obecności członków tegoż Komitetu i Prezesa Komitetu, właścicieli listów zastawnych (art. 182), przedstawia sprawozdanie z czynności Towarzystwa za ubiegły rok.

Sprawozdanie to Dyrekcja przedstawia Ministrowi Skarbu.

Niezależnie od tego, Dyrekcja Główna ogłasza bilanse roczne Towarzystwa w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości.

56.

Dyrekcja Główna obowiązana jest składać Komitetowi Towarzystwa, w terminach i podług wzorów, przez niego ustanowionych, sprawozdania o ruchu funduszy Towarzystwa, jak niemniej dostarczać wszelkich żądanych przez Komitet wiadomości i objaśnień.

57.

Dyrekcja Główna obowiązana jest przedstawiać corocznie Komitetowi Towarzystwa projekt budżetu i etatu płac członków władz Towarzystwa i pracowników oraz projekt innych wydatków na rok następny.

Decyzja o wydatkach nieprzewidzianych w budżecie może być powzięta przez Dyrekcję Główną na posiedzeniu, na które winien być zaproszony Prezes Komitetu.

58 — uchylony.

59.

W interesach Towarzystwa Dyrekcja Główna udziela upoważnienia: do zeznawania w księgach hipotecznych wszelkiego rodzaju aktów i wniosków, do projektowania treści do wykazów hipotecznych, oraz do zezwalania na wykreślenie z tychże wykazów wszelkich wpisów, wniesionych na rzecz Towarzystwa z powodu pożyczek.

Upoważnienia do obrony i dochodzenia przez Towarzystwa we władzach sądowych wydaje również Dyrekcja Główna.

60.

We wszystkich przedmiotach, w zakres czynności Towarzystwa wchodzących, Dyrekcja Główna może przedstawiać Ogólnemu Zebraniu Władz Towarzystwa swoje projekty i wnioski.

61.

Instrukcje, dotyczące urządzenia służby wewnętrznej i sposobu prowadzenia czynności w Dyrekcji Głównej i w oddziałach, przedstawicielstwach lub agenturach, tudzież wzory aktów, zeznawanych przez delegowanych Towarzystwa przed wydziałami hipotecznymi, sekretarzami tychże wydziałów i notariuszami, szematy protokołów, wezwań, ogłoszeń warunków licytacyjnych i t. p., Dyrekcja Główna za-

twierdza i Komitetowi Towarzystwa dla wiadomości komunikuje.

Instrukcje, dotyczące ogólnych spraw Towarzystwa, Dyrekcja Główna przedstawia do zatwierdzenia Ogólnemu Zebraniu Władz Towarzystwa.

62.

Od decyzji lub czynności Dyrekcji Głównej, zainteresowani mogą odwoływać się do Komitetu w przeciągu miesiąca od dnia zakomunikowania im decyzji Dyrekcji Głównej. Odwołania winny być składane do Dyrekcji Głównej, która jest obowiązana przesłać je do Komitetu Towarzystwa do rozstrzygnięcia w przeciągu tygodnia ze swoją opinią.

Decyzja Komitetu Towarzystwa w sprawach pożyczkowych jest ostateczna.

W innych sprawach od decyzji Komitetu Towarzystwa, zmieniającej decyzję Dyrekcji Głównej, może ona odwołać się do Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa.

63.

W sprawach Towarzystwa Dyrekcja Główna koresponduje bezpośrednio ze wszystkimi władzami sądowymi, administracyjnymi i samorządowymi.

64.

Za miejsce zamieszkania prawnego Towarzystwa uważanem będzie biuro Dyrekcji Głównej Towarzystwa w Warszawie.

Rozdział IV.

Komitet Towarzystwa.

65.

Komitet Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego ma nadzór nad działalnością władz Towarzystwa, nad jego własnością i nad odpowiedniemi użyciem funduszów, pod zawiadywaniem tych władz zostających.

66.

Komitet Towarzystwa składa się z Prezesa, Vice-Prezesa i czterech radców, wybieranych na lat cztery (art. 27²).

66¹.

Prezes Komitetu:

- a) reprezentuje Towarzystwo nazewnątrz;
- b) załatwia sprawy bieżące, nienależące do atrybucji kompletu Komitetu Towarzystwa;
- c) mianuje i uwalnia służbę niższą Komitetu;
- d) ma prawo uczestniczenia w posiedzeniach Dyrekcji Głównej;
- e) ma prawo zgłaszania przeciwko decyzjom Dyrekcji Głównej, naruszającym przepisy obowiązujące, lub dotyczącym spraw natury finansowej, swego veto, które wstrzymuje wykonanie odnośnej decyzji, a sprawa przechodzi wówczas w kwestjach natury finansowej pod rozpoznanie Komitetu Towarzystwa, a w kwestjach, dotyczących pogwałcenia, względnie wadliwego stosowania obowiązujących Towarzystwo przepisów, — pod rozpoznanie ogólnego zebrania władz Towarzystwa;
- f) zwołuje komplety Komitetu Towarzystwa w miarę potrzeby;

g) zwołuje, po porozumieniu się z Prezesem Dyrekcji Głównej, Ogólne Zebrania Władz Towarzystwa;

h) odbywa lub zarządza z własnej inicjatywy, lub na żądanie dwóch radców komitetu Towarzystwa, rewizję rachunkowości i kas tak samego Towarzystwa, jako też i instytucji, stworzonych przez Towarzystwo.

67 i 68 — uchylone.

69.

Komplet Komitetu składa się z Prezesa i przynajmniej dwóch radców.

W razie potrzeby Prezes może powołać dla wzmocnienia kompletu jednego lub więcej radców.

70.

Prezes komitetu urzęduje stale.

W razie choroby, czasowej nieobecności, lub wreszcie ustąpienia Prezesa Komitetu, zastępstwo urządzone będzie w sposób przepisany w art. 51 ustawy niniejszej o ustanowieniu zastępstwa za nieobecnego lub ustępującego Prezesa Dyrekcji Głównej.

71.

Uchwały Komitetu Towarzystwa zapadają prostą większością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

72 i 73 — uchylone.

74.

Komplet Komitetu:

1) rozpoznaje skargi od decyzji Dyrekcji Głównej, oraz kwestje, przechodzące do rozpoznania Komitetu na skutek weta Prezesa Komitetu,

2) mianuje i uwalnia urzędników Komitetu.

75—uchylony.

76.

Prezes Komitetu odbywa lub zarządza w każdym czasie rewizję kas i ksiąg rachunkowych Towarzystwa, skoro on sam lub dwaj radcy Komitetu uznają tego potrzebę.

77.

W przedmiotach, wymagających decyzji Ministra Skarbu, Komitet po porozumieniu się z Dyrekcją Główną, czyni odpowiednie przedstawienia.

Rozdział V.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

78.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, pod przewodnictwem Prezesa Komitetu Towarzystwa lub jego zastępcy, składa się z Vice-Prezesa i radców Komitetu, Prezesa, Vice-Prezesa i radców Dyrekcji Głównej i z radców okręgowych.

79.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa zbiera się co rok.

Nadto Ogólne Zebranie może być zwołane przez Prezesa Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, oraz winno być zwołane przez Prezesa Komitetu.

tetu na żądanie Dyrekcji Głównej, Komitetu lub $\frac{1}{6}$ części członków Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, w ciągu miesiąca od daty złożenia odpowiedniego żądania.

Termin zebrania wyznacza Prezes Komitetu, po porozumieniu się z Prezesem Dyrekcji Głównej.

80.

Do ważności uchwał Ogólnego Zebrania potrzebna jest obecność przynajmniej Prezesów Komitetu i Dyrekcji Głównej, lub ich zastępców, oraz połowy radców Komitetu, Dyrekcji Głównej i okręgowych.

W razie nieobecności Prezesa i Vice-Prezesa Komitetu, zebranie zagają najstarszy wiekiem radca Komitetu, poczem Ogólne Zebranie wybiera przewodniczącego.

81.

Do kompetencji Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa należą:

- a) wybory do władz Towarzystwa;
- b) wybory delegatów do władz Banku Ziemiańskiego lub do innych, związanych z Towarzystwem instytucji;
- c) uchwalanie projektów, dotyczących zmian w ustawie Towarzystwa, projektów, odnoszących się do rozszerzenia działalności lub likwidacji Towarzystwa, oraz założonego przez Towarzystwo Banku Ziemiańskiego, zakładania i organizowania innych instytucji, mających na celu udzielanie kredytu, dostosowanego do potrzeb rolnictwa, i zmian w organizacji lub zakresie działania tych instytucji;
- d) uchwalanie przepisów o taksie dóbr;
- e) zatwierdzanie ostatecznej instrukcji, wydanych w rozwinięciu ustawy i przepisów taksy;
- f) zatwierdzanie przepisów o wynagrodzeniu stowarzyszonych za czynności, dokonywane w sprawach Towarzystwa;
- g) określanie zakresu terytorjalnego okręgów wyborczych i ustanawianie ilości radców wybieranych z każdego okręgu;
- h) ustanawianie oddziałów, przedstawicielstw lub agentur Towarzystwa, z jednoczesnym określeniem ich składu i zakresu działalności;
- i) wydawanie przepisów co do przyjmowania listów zastawnych do przechowania;
- j) rozpoznawanie i zatwierdzanie corocznych etatów i budżetów Towarzystwa, bilansów i sprawozdań rocznych;
- k) rozstrzyganie wątpliwości, wyniknąć mogących przy stosowaniu ustawy Towarzystwa i przepisów taksy dóbr;
- l) ustanawianie rodzajów serji, wydawanych przez Towarzystwo Kredytowe Ziemiańskie listów zastawnych, oraz czasu trwania serji, stopy procentu z umorzenia, przywiązanych do listów zastawnych danej serji wreszcie orzekanie w każdym czasie o zamknięciu serji;
- l) ustanawianie nominalnej wartości listów zastawnych;
- m) orzekanie o sposobie umarzenia listów zastawnych przez losowanie lub wykup, z możliwością powiększenia ilości umarżanych listów

ponad normę, odpowiadającą sumie dokonywanych wpłat na umorzenie;

- n) przy wypuszczaniu nowych serji czasowe odroczenie umorzenia pożyczek przy poborach pełnych rat na utworzenie specjalnego funduszu gwarancyjnego, ulegającego zwrotowi stowarzyszonym w razie spłaty pożyczek;
- o) ustalanie zasad finansowania listów zastawnych Towarzystwa;
- p) oznaczanie stopy poborów na koszty administracji oraz wysokości procentu od zaległości w opłacie rat, i dyskonta przy przedterminowym zwrocie funduszu gwarancyjnego;
- r) orzekanie o nabywaniu nieruchomości na rzecz Towarzystwa oraz o sprzedaży lub obciążeniu nieruchomości, należących do Towarzystwa;
- s) przekazywanie wykonywania pewnych funkcji w zakresie czynności Dyrekcji Głównej lub Komitetu Towarzystwa stworzonym przez Towarzystwo instytucjom, pozostającym pod kontrolą Towarzystwa;
- t) ostateczne rozstrzyganie wszelkich spraw, przekraczających kompetencje Dyrekcji Głównej i Komitetu Towarzystwa, oraz przedstawianych przez jedną z tych władz do rozstrzygnięcia.

Nadto Ogólne Zebranie może przekazywać do wykonania Komitetu lub Dyrekcji Głównej należące do kompetencji Ogólnego Zebrania poszczególne sprawy.

81¹.

Wnioski, podpisane co najmniej przez 10 uczestników Ogólnego Zebrania, winny być rozpatrywane na tem Zebraniu.

82.

Uchwały Ogólnego Zebrania zapadają prostą większością głosów osób, obecnych na Zebraniu. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego. W przedmiotach, wymienionych pod punktami c i d art. 81, do ważności uchwały potrzebna jest większość dwóch trzecich głosów osób obecnych na zebraniu.

Uchwały, dotyczące przedmiotów, wymienionych w punktach c i d art. 81, powinny być przedstawione Ministrowi Skarbu do zatwierdzenia.

Rozdział VI.

O urzędowaniu w Towarzystwie.

83.

Wszyscy, urzędujący w Towarzystwie z wyborów lub nominacji, pobierają pensje z funduszu Towarzystwa, według etatów, corocznie przez Dyrekcję Główną układanych i—po rozpoznaniu ich w Komitecie Towarzystwa, przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa zatwierdzanych.

84 — uchylony.

85.

Urzedników władz Towarzystwa mianują: Dyrekcja Główna — urzedników teje Dyrekcji oraz oddziałów, przedstawicielstw i agentur Towarzystwa,

Komitet — urzędników Komitetu. Przyjmowanie czasowo przepisujących i służby niższej zależy od Prezesów władz właściwych.

86 — uchylony.

87.

Prezes kieruje czynnościami w każdej z władz Towarzystwa i przestrzega, aby wszyscy urzędujący spełniali włożone na nich obowiązki.

88.

Stowarzyszonym niewolno wymawiać się od spełnienia poruczonych im przez władze Towarzystwa czynności, dotyczących interesów Towarzystwa. Za czynności te stowarzyszeni pobierają wynagrodzenia podług przepisów, ułożonych przez Dyрекcję Główną, a zatwierdzonych przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

TYTUŁ III.

Pożyczki.

Rozdział I.

Przyznawanie i wysokość pożyczek hipotecznych.

89.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie udziela pożyczki:

a) długoterminowe w listach zastawnych według nominalnej ich wartości.

Pożyczki te udzielane są na czas, ściśle oznaczony, w ciągu którego umarzają się stałymi półrocznymi, wnoszonymi przez dłużników opłatami, odpowiadającymi stopie procentu i umorzenia listów zastawnych;

b) w gotowiznie, krótkoterminowe, amortyzacyjne, lub spłacane od razu w oznaczonym terminie.

Pożyczki te udzielane są na dobra, mające urzędzoną hipotekę.

90—uchylony.

91.

Do dóbr, obciążonych pożyczką Towarzystwa, nie stosują się, w razie sprzedaży przez Towarzystwo, żadne ograniczenia, dotyczące nabywców własności nieruchomości ziemskiej, — za wyłączeniem ograniczeń, stosowanych względem cudzoziemców.

92.

Na dobra, wspólną własnością będące, pożyczka wtedy tylko udzieloną być może, jeśli dobra te w całym swym składzie i przez wszystkich współwłaścicieli odpowiedzialności za pożyczkę poddane zostaną.

93.

Dobra, mające jedną księgę hipoteczną, lecz złożone z kilku gospodarstw, należących do różnych właścicieli, nie mogą korzystać z pożyczki, chociażby tytuł własności tylko na jednego z nich był uregulowany.

94.

Pożyczka nie może być udzieloną, jeśli wysokość jej, na zasadzie art. 98 i 99 obliczona, do 5.000 marek nie dochodzi.

95.

W razie sporu co do granic dóbr, na które pożyczka jest żądana, przyznanie jej może nastąpić jedynie za decyzją Komitetu Towarzystwa.

96.

Towarzystwo może odmówić pożyczki na dobra, składające się z drobnych części, poprzedzielanych obcemi własnościami, jak niemniej na dobra, nie mające budowli gospodarskich.

97.

Udzielenia pożyczki może żądać właściciel dóbr.

Wierzyciel jednak hipoteczny, którego wierzytelność jest bezspornie wymagalna i zapisana w dziale IV wykazu hipotecznego, ma prawo żądać wydania pożyczki na dobra na spłatę swej wierzytelności w całości lub części.

98.

Pożyczka, przez Towarzystwo na dobra udzielona, nie powinna przenosić połowy szacunku tych dóbr.

98¹.

Towarzystwo, oprócz zwyczajnej pożyczki, wyczerpującej połowę szacunku, będzie mogło jeszcze udzielać pożyczek:

a) do wysokości $\frac{2}{3}$ szacunku w listach zastawnych, osobnych serji, oraz

b) w gotowiznie, zależnie od stanu swych funduszy, do wysokości 5% udzielonych pożyczek, na dopłatę różnicy kursu.

Pożyczki te winny być zabezpieczone bezpośrednio po pożyczce zwyczajnej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego i umarzane, pierwsze z nich w terminach krótszych, niż normalne, oznaczanych przez ogólne zebranie władz Towarzystwa, drugie w przeciągu dziesięciu półroczy.

98².

Przewidziana w p. 4 art. 136 ustawy niniejszej ogólna odpowiedzialność wszystkich dóbr, obciążonych pożyczką, za zobowiązania Towarzystwa, — o ile dotyczy pożyczek, wymienionych w poprzednim artykule, ogranicza się tylko do ogólnej odpowiedzialności wszystkich dóbr, obciążonych temi pożyczkami.

99.

Szacunek dóbr ustanawiają władze Towarzystwa, na podstawie taksy, podług przepisów, przez ogólne zebranie tych władz układanych i przez Ministra Skarbu zatwierdzanych. Przepisy taksy dóbr ogłoszone być winny w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości.

100 — uchylony.

101.

Pożyczki powinny być zhipotekowane na całości dóbr w pierwszym miejscu działu IV wykazu hipotecznego.

102.

Żadna część dóbr, jedną księgą hipoteczną objętych, nie może być zwolniona z pod odpowiedzialności za pożyczkę Towarzystwa, bez przeniesienia tejże części do oddzielnej księgi hipotecznej.

103.

Pragnący otrzymać pożyczkę powinien złożyć w Dyrekcji Głównej, bezpośrednio lub przez odpowiedni oddział, przedstawicielstwo lub agenturę:

- a) wypis urzędowy wykazu hipotecznego;
- b) mapę wraz z rejestrem pomiarowym, i
- c) sumę odpowiednią na pokrycie kosztów udzielenia pożyczki, jeżeli przystępujący nie jest stowarzyszonym.

104.

Po rozpoznaniu złożonych dowodów, Dyrekcja Główna zarządza takse dóbr i inne czynności, uznane przez nią za niezbędne, dla ustalenia szacunku dóbr.

105.

Dyrekcja Główna ustala szacunek dóbr i wysokość pożyczki.

106 — uchylony.

107.

Jeżeli żądającym podwyżki jest wierzyciel hipoteczny (art. 97) Dyrekcja Główna doręczy właścicielowi dóbr w sposób, w art. 219 wskazany, wezwanie, aby w ciągu dni trzydziestu złożył dowód zaspokojenia długu, albo dowody, w art. 103 wymienione. Jeżeli po upływie powyższego terminu właściciel nie zapłaci długu i nie przedstawi na piśmie zarzutów przeciwko żądaniu wierzyciela, Dyrekcja Główna, o ile wierzyciel złoży dowody, wymienione w art. 103, zarządzi takse dóbr.

Żądanie wierzyciela pozostanie bez skutku, jeżeli z powodu oporu właściciela taksa dóbr nie będzie mogła być dokonana. Wierzyciel, pociągający dobra do pożyczki, ponosi wszelkie koszty taksy i udzielenia pożyczki; potrzebny zaś na to fundusz z góry złożyć jest obowiązany.

108.

Przed udzieleniem pożyczki, władze Towarzystwa obowiązane są zbadać, czy pożyczka ta może zająć pierwsze miejsce hipoteczne.

Ciężary wieczyste (art. 44 ustawy hipotecznej z roku 1818) i służebności, które z natury swej zachowują pierwszeństwo przed pożyczką, powinny być ocenione i w razie potrzeby — z szacunku dóbr potrącone.

109.

Budowle gospodarskie w dobrach, pożyczką Towarzystwa obciążonych, powinny być corocznie,

do czasu umorzenia pożyczki, ubezpieczone od ognia przez właściciela na sumę, przynajmniej taką, w jakiej wprowadzone zostały do taksy dóbr.

110.

Przy udzieleniu pożyczki może być włożony na właściciela dóbr obowiązek użytkowania z lasów, podług planów gospodarstwa leśnego, zatwierdzonego przez Dyrekcję Główną. Mogą być również zastrzeżone inne warunki, jakiegoś z powodu wyjątkowych okoliczności, dla zupełnego bezpieczeństwa pożyczki za konieczne uznane zostały.

Wszelkie, włożone na właściciela dóbr, zobowiązania powinny być ujawnione w dziale III wykazu hipotecznego.

111.

Żądający pożyczki może w każdym czasie cofnąć swoje żądanie.

Pożyczka przyznana, lecz jeszcze nie wypłacona z winy właściciela, może być cofnięta za decyzją Dyrekcji Głównej, jeżeli władze Towarzystwa, przed dokonaniem wypłaty, powezmą wiadomość o zmianie składu dóbr.

W razie cofnięcia pożyczki, wszelkie koszty ponosi ten, kto udzielenia jej żądał.

R o z d z i a ł II.

Wypłata pożyczek i hipoteczne ich zabezpieczenie.

112.

Po przyznaniu przez Dyrekcję Główną pożyczki na dobra, właściciel ich otrzyma odpowiednie zaświadczenie z Dyrekcji Głównej o ilości przyznanej pożyczki i warunkach, pod jakimi udzieloną być może, z zaznaczeniem daty wypisu wykazu hipotecznego, złożonego celem uzyskania pożyczki.

Na mocy otrzymanego zaświadczenia, właściciel dóbr zezna we właściwej księdze wieczystej akt zaciągnięcia pożyczki.

O ile z wpisami w dziale IV oraz z wpisami w dziale III wykazu hipotecznego (za wyłączeniem jedynie wpisów, dotyczących ciężarów wieczystych i służebności, które z natury swej zachowują pierwszeństwo przed pożyczką), — nie zostało uprzednio ustąpione pierwszeństwo dla pożyczki Towarzystwa, w akcie zaciągnięcia pożyczki wezmą udział, oprócz właściciela dóbr, jeszcze i właściciele praw, objętych temi wpisami.

W akcie zaciągnięcia pożyczki może brać udział i delegowany Dyrekcji Głównej Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego.

113.

Jeżeli wszyscy interesowani w wypłacie nie stawiają się dobrowolnie, do aktu zaciągnięcia pożyczki, Dyrekcja Główna wyznaczy w tym celu termin, na który właściciel i wierzyciele hipoteczni wezwani będą przynajmniej na dni trzydzieści wcześniej, przez doręczenie im zawiadomień w sposób, wskazany w art. 219.

W akcie zaciągnięcia pożyczki, sporządzonym wskutek wezwań, bierze udział delegowany Dyrekcji Głównej.

114 — uchylony.

115.

Akt zaciągnięcia pożyczki zawierać powinien:

- 1) wymienienie sumy zapożyczoney, a w razie udzielenia pożyczki w listach zastawnych — wymienienie serji i wysokości procentowanych listów zastawnych;
- 2) zobowiązanie spłacenia pożyczki w terminach w zaświadczeniu Dyrekcji Głównej wskazanych, i w sposób, w ustawie Towarzystwa przepisany, i wykonania warunków, pod jakimi pożyczka przyznana została;
- 3) poddanie się, aż do zupełnej spłaty pożyczki, wszelkim zobowiązaniom, w ustawie niniejszej i uzupełniających ją przepisach określonym, oraz tym, jakie w przyszłości przez władze Towarzystwa wydane być mogą;
- 4) upoważnienie Dyrekcji Głównej Towarzystwa do dokonywania jednostronnie, zgodnie z wymaganiami ustawy niniejszej, konwersji, czyli przenoszenia nieumorzonej części pożyczki do nowego okresu umorzenia;
- 5) oznaczenie, jaka suma z pożyczki i komu ma być wydana, względnie — jakie i komu listy zastawne i z jaką dopłatą w gotowiznie;
- 6) oświadczenie osób, mających odbierać z przyznanej pożyczki jakiegokolwiek sumy w listach zastawnych lub w gotowiznie, zawierające:
  - a) zobowiązanie stawienia się w Dyrekcji Głównej Towarzystwa po odbiór należnych im sum, w terminie dwutygodniowym od daty zatwierdzenia aktu przez wydział hipoteczny;
  - b) upoważnienie Dyrekcji Głównej do zatrzymania w swym depozycie sum, należnych oświadczającym w razie niestawienia się po odbiór w terminie;
  - c) zezwolenie na wniesienie do wykazu hipotecznego treści z aktu zaciągnięcia pożyczki, na mocy oświadczenia delegowanego Dyrekcji Głównej w odpowiednim wniosku hipotecznym, stwierdzającego nie stawienie się oświadczających w terminie po odbiór sum, należnych im i zatrzymanie tych sum w depozycie;
- 7) uzależnienie dokonania rzeczywistej wypłaty od zatwierdzenia aktu przez wydział hipoteczny.

116.

Gdyby wierzyciele, lub którzy z nich, pomimo prawnego wezwania (art. 113), nie stawili się lub nie złożyli dowodów, prawa ich usprawiedliwiających, albo gdyby zaszyły przeszkody lub spory, tamujące wypłatę, — będzie ona uznana za dokonaną przez zatrzymanie listów zastawnych w całości lub części w depozycie Towarzystwa.

117 — uchylony.

118.

Przy wypłacie pożyczki wierzyciele hipoteczni obowiązani są przyjąć na spłatę części lub całości

długu listy zastawne po kursie giełdowym (art. 119). Zastawnik w takim tylko razie obowiązany jest przyjąć listy zastawne, jeżeli kapitał hipotekowany, do którego prawo zastawu jest przywiązane, w całości pożyczką spłacony będzie.

Sumy, mniejsze od nominalnej wartości najmniejszych odcinków listów zastawnych, oraz dopłaty ta całkowite zaspokojenie zastawnika, właściciel dóbr powinien uiścić gotowizną.

119.

Zaciągający pożyczkę, przy akcie zaciągnięcia pożyczki, dopłaca stawającym do aktu wierzycielom hipotecznym, a dla niestawających do aktu wierzycieli — delegowanemu Dyrekcji Głównej, różnicę między wartością listów zastawnych, a kursem ich giełdowym.

Różnica ta obliczoną być ma podług ostatniej cechy giełdy warszawskiej, otrzymanej w miejscu wypłaty (podług rubryki „dopełnionych tranzakcji”, a w razie braku danych w tej rubryce, podług przeciętnej ceny „żądano” „płacono”).

Podług takiegoż kursu dopełnione być powinno obliczenie wierzytelności hipotecznych, w innych wartościach zabezpieczonych.

Wierzyciel hipoteczny, który żądał przyznania pożyczki (art. 97), powinien przyjąć listy zastawne podług nominalnej ich wartości.

W razie, gdyby kurs giełdowy przewyższał wartość nominalną listów zastawnych, pożyczka Towarzystwa zabezpieczoną być powinna po cenie nominalnej listów zastawnych; wypłata zaś wierzycielom hipotecznym pożyczką przyznaną w listach zastawnych nastąpi po kursie giełdowym.

120.

Niestawienie do wypłaty pożyczki właściciela dóbr, jeżeli złożył dopłaty, w art. 118 i 119 wspomniane, oraz spełnił warunki, zastrzeżone w decyzji, przyznającej pożyczkę, nie wstrzymuje wypłaty do rąk wierzycieli hipotecznych.

121.

Wydział hipoteczny, przy rozpatrywaniu aktu zaciągnięcia pożyczki, obowiązany jest, niezależnie od zastrzeżeń, poczynionych przez Dyrekcję Główną w wydanym przez nią zaświadczeniu o przyznaniu pożyczki, baczyć, aby pożyczka zajmowała pierwsze miejsce hipoteczne i krężyła z pierwszeństwa przed wszelkimi wpisami z działów III i IV, za wyłączeniem jedynie wpisów dotyczących ciężarów wieczystych i służebności, które z natury swej zachowują pierwszeństwo przed pożyczką.

O ileby wpis, korzystający z natury swej z pierwszeństwa przed pożyczką, wszedł do wykazu hipotecznego po wskazanej w zaświadczeniu Dyrekcji Głównej dacie wydania wypisu wykazu hipotecznego, akt zaciągnięcia pożyczki może być zatwierdzony tylko za zezwoleniem Dyrekcji Głównej, lub — w razie ustąpienia z tym wpisem pierwszeństwa dla pożyczki Towarzystwa.

W decyzji wydziału hipotecznego zatwierdzającej akt zaciągnięcia pożyczki wymienione być winne

ile komu z objętej tą decyzją pożyczki Towarzystwa wydać należy, bądź to w listach zastawnych, bądź też w gotowiznie, ewentualnie — ile pozostawione być winno w depozycie Towarzystwa.

Jednocześnie wydział hipoteczny nakazuje wykreślić z wykazu hipotecznego wierzytelności spłacone bezpośrednio, lub przez złożenie przeznaczone na ich spłatę listów zastawnych i gotowizny do depozytu oraz wszelkie obciążenia i ograniczenia, dotyczące wykreślonych wpisów i poleca wnieść pożyczkę do wykazu hipotecznego.

Decyzja wydziału hipotecznego, akt wypłaty pożyczki zatwierdzająca, będzie wykonana bez względu na zażądanie apelacji, które ulegają rozpoznaniu bez udziału Towarzystwa, we wszystkich wypadkach, gdy spór nie dotyczy ograniczenia lub wykreślenia wpisu pożyczki.

122 — uchylony.

123.

Po zatwierdzeniu przez wydział hipoteczny aktów zaciągnięcia pożyczki, osoby, mające otrzymać całość lub część tej pożyczki w listach zastawnych lub gotowizną, otrzymają w Dyrekcji Głównej wskazane w decyzji wydziału hipotecznego sumy, po złożeniu w tej Dyrekcji:

- 1) wyciągu głównego aktu zaciągnięcia pożyczki;
- 2) kopji treści do wykazu hipotecznego, zaprojektowanych przy akcie zaciągnięcia pożyczki, ze wskazaniem stronicy księgi wieczystej, na których treści zapisane zostały;
- 3) kopji decyzji wydziału hipotecznego, zatwierdzającej akt zaciągnięcia pożyczki;
- 4) zaświadczenia wydziału hipotecznego, stwierdzającego zmiany w wykazie hipotecznym od dnia wydania wykazu, złożonego przy podaniu o udzielenie pożyczki; oraz
- 5) ewentualnie po wniesieniu do kasy Dyrekcji Głównej wskazanych w decyzji wydziału hipotecznego dopłat gotowizną.

W razie przyznania pożyczki dodatkowej przed wydaniem zaświadczenia powinny być uiszczony wszystkie zaległości, na dobrach ciężące.

Raty, odroczone w poborze, o ile nie są wymagalne, mogą nie być uważane za zaległości.

Pokwitowania z odbioru pożyczki z Dyrekcji Głównej nie ulegają już opłacie stemplowej z powodu uiszczenia opłat stemplowych przy akcie zaciągnięcia pożyczki.

Dyrekcja Główna ma prawo, według swego uznania, żądać przed wypłatą złożenia pewnego lub częściowego wyciągu wykazu hipotecznego.

Jeżeli ktokolwiek z interesowanych nie stawi się po odbiór przeznaczonych dla niego listów zastawnych, listy te z kuponami i dopłatą, będą zachowane w Dyrekcji Głównej do czasu zażądania i odbioru w sposób, powyżej wskazany.

123¹.

Towarzystwo ma prawo pozostawić na rzecz swoją wystawioną na pożyczkę listy zastawne celem ich sfinansowania, a wypłacić pożyczkę gotowizną

podług zasad i pod warunkami ustanowionymi przez ogólne zebranie władz Towarzystwa.

123².

Po dokonaniu wypłaty, delegowany Dyrekcji Głównej złoży przy wniosku we właściwej księdze hipotecznej odpis urzędowego pokwitowania z odbioru sum wskazanych w decyzji wydziału hipotecznego, zatwierdzającej akt zaciągnięcia pożyczki, a w razie zatrzymania części pożyczki w depozycie Towarzystwa, czy to z powodu niemożności wypłaty, czy też z powodu niestawiennictwa osób, którym część pożyczki przekazana została, złoży o tem we wniosku odpowiednie oświadczenie, poczem treści, przyjęte przez wydział hipoteczny przy zatwierdzeniu aktu zaciągnięcia pożyczki, ulegają wciągnięciu do wykazu hipotecznego.

124.

Jeżeli w decyzji, zatwierdzającej akt zaciągnięcia pożyczki, postanowiono zatrzymać w depozycie Dyrekcji Głównej Towarzystwa całość lub część tej pożyczki z powodu niemożności dokonania wypłaty, to może być ona w następstwie dokonanej tylko na mocy oddzielnej decyzji wydziału hipotecznego, zapadłej na żądanie osób interesowanych.

125.

Pożyczka Towarzystwa zapisaną być powinna przed wszelką inną wierzytelnością hipoteczną, na pierwszym miejscu działu IV wykazu hipotecznego.

Wzmianka o służącym wpisowi pożyczki pierwszeństwie hipotecznem przed wpisami działów III i IV, czy to z powodu spłaty wierzytelności, wniesionych wcześniej do wykazu hipotecznego, czy z powodu ustąpienia pierwszeństwa dla pożyczki, powinna być zamieszczona w samym wpisie pożyczki; również należy uczynić wzmiankę o odnoszących się do tej pożyczki ścieśnieniach, zapisanych w dziale III wykazu hipotecznego.

Pierwszeństwo hipoteczne, służące pożyczce Towarzystwa, liczy się od daty zeznania w księdze wieczystej aktu zaciągnięcia pożyczki; jeżeli zaś pożyczka została użyta na spłatę wierzytelności hipotecznych, wcześniej od aktu zaciągnięcia pożyczki, zapisanych, — pierwszeństwo liczy się od daty wpisu spłaconej wierzytelności

126.

Za wypłaty, dopełniane zgodnie z decyzjami wydziałów hipotecznych, władze Towarzystwa w żadnym razie nie są odpowiedzialne i do rozprawy sądowej pociąganymi być nie mogą.

127 — uchylony.

Rozdział III.

Rozdział pożyczek i zwolnienie dóbr od odpowiedzialności za pożyczkę.

128.

Do czasu ostatecznego umorzenia pożyczki, właściciel dóbr nie ma prawa, bez zezwolenia Towa-

rzystwa, odprzedawać lub oddawać w zastawne posiadanie żadnej części dóbr i wogóle, przez swoje czyny lub zobowiązania zmieniać albo uszczuplać składku dóbr istniejącego w chwili przyznania pożyczki.

Wszelkie takie czynności, dokonane bez zezwolenia Towarzystwa, uznawane będą, z mocy prawa, względem Towarzystwa za niebyłe i hipotecznie zatwierdzone być nie mogą.

129.

W razie zamierzonego rozdzielenia całości lub części dóbr obciążonych pożyczką, na mniejsze jednostki gospodarcze, władze Towarzystwa, po uprzednim sprawdzeniu dawnej, lub sporządzeniu nowej taksy, postanowią: czy i w jakim stosunku rozdział pożyczki na te jednostki nastąpić może, lub czy i jaka część pożyczki powinna być poprzednio Towarzystwu zwrócona.

130.

Przy rozdziale pożyczki na każdą oddzielną część dóbr, może być przenoszona najwyżej taka ilość pożyczki, jaka na tę część, podług zasad niniejszej ustawy i przepisów taksy (art. 99) mogłaby być udzielona.

Wpis hipoteczny rozdzielonej pożyczki mieścić ma wzmiankę, że pożyczka powstała z rozdziału i że jej służy takie pierwszeństwo hipoteczne, jakie przywiązaniem było do całej pierwotnej pożyczki.

131.

Przy rozdziale dóbr jedynie pod względem hipotecznym, pożyczka Towarzystwa w całości do każdej oddzielnej księgi wieczystej zapisaną być powinna, z objaśnieniem o niepodzielnym obciążeniu wszystkich części dóbr.

132.

Uwolnienie części dóbr od odpowiedzialności za pożyczkę, wtedy tylko bez żądania częściowej spłaty pożyczki, może być dozwolone, gdy pożyczka pierwotna będzie miała dostateczne bezpieczeństwo na pozostałe części dóbr.

Uwolnienie części dóbr od odpowiedzialności za pożyczkę powinno być dokonane z zastosowaniem się do przepisu w art. 102 zawartego, i ujawnione w dziale I wykazu hipotecznego, przy dokładnym oznaczeniu przestrzeni oddzielonych części i opisaniu granic.

133.

Przy zmianie właściciela dóbr, obciążonych pożyczką Towarzystwa wszystkie zobowiązania poprzedniego właściciela względem Towarzystwa przechodzą na nowo-nabywcę, bez względu na cenę, za jaką dobra nabytemi zostały. Wszystkie umowy i warunki, przeciwne niniejszemu przepisowi, są nieważne.

Każdy nowonabywcą dóbr obowiązany jest przekonać się o stanie rachunków dóbr z Towarzystwem.

134.

Towarzystwo nie może być powoływane do żadnej sądowej lub innej sprzedaży dóbr, pożyczka

jego obciążonych, — do sporów lub układów między wierzycielami, w ustawie postępowania cywilnego przewidzianych; do żadnej klasyfikacji szacunku; do działów dóbr odnoszących się — i wogóle do spraw pomiędzy współwłaścicielami i wierzycielami; pomimo to pożyczka Towarzystwa pozostawioną będzie w całości na tem samym miejscu wykazu hipotecznego, z obowiązkami do niej przywiązanymi, zaległe zaś opłaty, Towarzystwu należne, z szacunku dóbr pokrytemi być powinny.

Wszelkie przeciwne decyzje są względem Towarzystwa nieważne z mocy prawa, bez rozprawy sądowej i hipotecznie wykonanymi być nie mogą.

TYTUŁ IV.

Listy zastawne.

135.

Listy zastawne wystawianymi będą w miarę udzielania pożyczek na sumę, równą cyfrze każdej pożyczki; ogólna zatem wartość nominalna listów zastawnych w obieg wypuszczonych, nie może przewyższać ogólnej sumy pożyczek Towarzystwa na dobrach zahipotekowanych.

136.

Wypłata terminowa procentów od listów zastawnych (ubiegłe kupony) i należności za listy zastawne wylosowane zabezpieczona zostaje:

- 1) na ratach, płaconych od pożyczek;
- 2) na funduszu rezerwowym Towarzystwa, a co do pożyczek przewidzianych w art. 98¹ ustawy niniejszej, i na funduszu gwarancyjnym (art. 263¹ i nast.);
- 3) na wszelkiej innej ruchomej i nieruchomej własności Towarzystwa; i
- 4) na ogólnej odpowiedzialności wszystkich dóbr obciążonych pożyczką, które odpowiadają za wszelkie zobowiązania Towarzystwa, w stosunku do nieumorzonych pożyczek, a co do pożyczek, wydanych na mocy art. 98¹ ustawy niniejszej wyłącznie na ogólnej odpowiedzialności dóbr, na które te pożyczki udzielone zostały.

Chwila zastosowania odpowiedzialności ogólnej dóbr stowarzyszonych może być ustalona w każdym czasie przez uchwałę ogólnego zebrania władz Towarzystwa, zatwierdzoną przez Ministra Skarbu.

137.

Listy zastawne wystawiane są na okaziciela i mogą przechodzić z rąk do rąk bez piśmiennego przelewu.

Posiadacze listów zastawnych na okaziciela mają prawo żądać zamiany tychże na listy imienne, które mogą być odstępowane jedynie na mocy piśmiennego zaznaczenia, przedstawionego do poświadczenia Dyrekcji Głównej Towarzystwa.

138.

Do każdego listu zastawnego dołączonym będzie arkusz kuponowy na lat dziesięć, t. j. z dwudziestoma półrocznymi kuponami.

Po upływie każdego dziesięciu lat, okazicielowi listu zastawnego wydawanym będzie nowy arkusz kuponowy na następne dziesięciolecie.

139.

Posiadacz listu zastawnego na okaziciela, lub kuponu, uważany będzie przez władze Towarzystwa za prawnego właściciela. O utraceniu lub skradzeniu takich listów zastawnych i kuponów, Towarzystwo zawiadomien nie przyjmuje. Stosuje się w tym względzie przepisy o utraconych tytułach na okaziciela.

W razie utracenia lub skradzenia listu zastawnego imiennego, właściciel zawiadamia o tem Dyрекcję Główną i otrzymuje nowy list zastawny ze wzmianką, że tenże wydany został w miejsce utraconego. O ile ta sprawa nie będzie uregulowana inaczej w drodze ogólnie obowiązującej ustawy, przepisy szczególne co do zamiany utraconych listów zastawnych imiennych układu Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, a zatwierdza Minister Skarbu.

140.

Listy zastawne będą wypuszczane serjami, z terminem określonym, lub bez terminu, t. j. bez wskazania, kiedy serja zamknięta zostanie.

141.

Przed wypuszczeniem każdej serji, Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa oznacza:

- a) rodzaj serji i czas jej trwania, jeżeli ma być terminowa;
- b) stopę procentu i umorzenia, do listów zastawnych danej serji przywiązana.

142.

Różne serje listów zastawnych mogą być wypuszczane jednocześnie.

143.

Serja bieżąca listów zastawnych może być zamknięta w każdym czasie, za decyzją Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa.

143¹.

Towarzystwo ma prawo, na mocy uchwały Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, ograniczać emisję listów zastawnych przez wstrzymanie, na oznaczony okres czasu, wydawania pożyczek w listach zastawnych.

144.

Wysokość odcinków listów zastawnych, oraz wzory tych listów i kuponów, ustanawia Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa i zatwierdza Minister Skarbu.

145.

Przygotowaniem listów zastawnych i kuponów zajmuje się Dyрекcja Główna. Koszt przygotowania ponoszą stowarzyszeni, mianowicie każdy otrzymujący pożyczkę za listy zastawne, odpowiadające wysokości przyznanej mu pożyczki i za dołączone do niej kupony, bez względu na to czy wypłata pożyczki

dokonaną została w listach zastawnych, czy też gotowizną.

146.

Każdy list zastawny opatrzony być ma datą wystawienia listu, podpisami Prezesa Dyрекcji Głównej, dwóch radców Dyрекcji Głównej, oraz Prezesa Komitetu Towarzystwa, tudzież pieczęciami Dyрекcji Głównej i Komitetu Towarzystwa. Na każdym kuponie powinien być podpis (facsimile) jednego z radców Dyрекcji Głównej.

Podpisy Prezesów Dyрекcji Głównej i Komitetu Towarzystwa mogą być umieszczone w facsimiljach.

147.

Dyрекcja Główna obowiązana jest utrzymywać księgi listów zastawnych.

148.

Do ksiąg tych zaciągany być winien każdy wypuszczony przez Towarzystwo list zastawny, z zaznaczeniem we właściwych rubrykach daty i numeru decyzji Dyрекcji Głównej o przyznaniu pożyczki, serji, numeru i wartości nominalnej listu, oraz nazwy dóbr, na które wydana została pożyczka. Jednocześnie na każdym liście zastawnym, zaciąganym do księgi listów zastawnych, zapisane być winny: numer porządkowy, pod którym list zaciągnięty został, i stronica tej księgi.

149 — uchylony.

150.

W tych samych księgach odnotowywane być winno w odpowiednich rubrykach umorzenie każdego listu zastawnego.

Wzmianka o umorzeniu może być uczynioną jedynie na zasadzie wykazu ulegających umorzeniu listów zastawnych, podpisanego przez Prezesów Dyрекcji Głównej i Komitetu Towarzystwa, oraz Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych, lub ich zastępców.

Wykazy te zachowywane być winny przy księdze listów zastawnych.

151 i 152—uchylone.

153.

Towarzystwo obowiązane jest w każdym półroczu umarzać listy zastawne każdej serji na sumę, równą opłatom, wnoszonym przez stowarzyszonych na umorzenie odpowiednich pożyczek, o ile nie będzie miało zastosowania, przewidziane w art. 155¹ ustawy niniejszej, czasowe wstrzymanie umorzenia.

Umorzenie listów zastawnych dokonywa się za pomocą losowania, lub za pomocą wykupu na giełdzie, przyczem suma ogólna listów wykupionych wraz z umorzonymi przez losowanie, powinna wynosić w terminach, niniejszą ustawą wskazanych, conajmniej sumę, która ma być umorzona, zgodnie z ustawą.

Warunki umarzania przez wykup określi Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa.

Umorzenie listów zastawnych przez wykup na giełdzie zamiast losowania nie może być dozwolone względem listów zastawnych, będących już w obiegu przed wydaniem prawa z dnia 2 czerwca 1898 roku o umorzeniu listów zastawnych przez losowanie lub przez wykup na giełdzie (Zbiór Praw i rozporządzeń rządowych 1898 r. № 109 poz. 1422).

154.

Suma, na jaką listy zastawne powinny być wycofane z obiegu w każdym półroczu, może być zwiększona za szczególną na każdy raz decyzją Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa.

155.

Ostateczne umorzenie wszystkich listów zastawnych każdej serji nastąpić powinno w pierwszym półroczu po umorzeniu ostatniej pożyczki udzielonej w listach zastawnych tejże serji.

155¹.

W wyjątkowych wypadkach, w razie potrzeby utworzenia specjalnego funduszu gwarancyjnego, dla zabezpieczenia regularnej wypłaty za kupony ubiegłe i wylosowane listy zastawne, lub na inne specjalne cele Towarzystwa, może Towarzystwo, przy wypuszczeniu nowych emisji listów zastawnych na mocy uchwały Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu, zastosować pełne lub częściowe wstrzymanie umarzania pożyczek, przy jednoczesnym poborze pełnych rat.

Wzmiankowany specjalny fundusz gwarancyjny nie może przekraczać 6% od pożyczek, z których powstał.

W razie spłaty przez normalne umorzenie pożyczki, z której powstał specjalny fundusz gwarancyjny, opłacającemu tę pożyczkę stowarzyszonemu z istniejącego w dacie spłaty specjalnego funduszu gwarancyjnego ulega zwrotowi taka suma, jaka wypadnie z tego funduszu w stosunku nominalnej sumy spłacanej pożyczki do ogólnej nominalnej sumy pożyczek, z których utworzono ten fundusz.

W razie przedterminowej spłaty wzmiankowanej pożyczki, zwrotowi ze specjalnego funduszu gwarancyjnego ulegać będzie tylko suma, jaka wypadnie w stosunku umorzonej przez opłaty rat części spłacanej pożyczki do ogólnej nominalnej sumy pożyczek, z których utworzono ten fundusz.

Przypadająca na każde z dóbr część wzmiankowanego funduszu przechodzi z samego prawa łącznie z prawem własności dóbr, na nabywcę tych dóbr.

156.

Losowanie publiczne listów zastawnych odbywa się corocznie 1 kwietnia i 1 października, w obecności członków Dyrekcji Głównej, Komitetu Towarzystwa i Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych (art. 182). Losowanie dokonywanem być powinno oddzielnie co do każdej serji. Nie ulegają losowaniu listy zastawne, przeznaczone do depozytu Towarzystwa przy wypłacie pożyczek.

157.

Wypłata za listy zastawne, wylosowane w dniu 1 kwietnia, dokonywana będzie od 22 czerwca, — za

listy, wylosowane w dniu 1 października, — od 22 grudnia tegoż roku.

Za każdy wylosowany list zastawny okaziciel otrzyma całkowitą wartość nominalną w takiej walucie, w jakiej zapłacona została odpowiednia rata, jeżeli składa list z kuponami wszystkich następujących po losowaniu półroczy; w przeciwnym razie wartość brakujących kuponów będzie z należności za list zastawny stracona.

158.

Procenty od listów zastawnych będą wypłacane co pół roku, poczynając od 22 czerwca i 22 grudnia, w takiej samej walucie, w jakiej zapłaconą została odpowiednia rata.

159.

Wypłata za listy zastawne wylosowane i kupony ubiegłych półroczy dopełniana będzie bądź w Kasie Dyrekcji Głównej, bądź też w kasach instytucji, przez Towarzystwo upoważnionych.

160.

Dyrekcja Główna ma prawo dyskontowania listów zastawnych wylosowanych i kuponów bieżącego półrocza.

161.

Spłacone i wycofane z obiegu przez losowanie i przez wykup listy zastawne i kupony będą znaczone właściwym stemplem i po odnotowaniu umorzenia w księdze listów zastawnych przecinane na dwie połowy.

Połowy listów zastawnych będą zachowywane w Dyrekcji Głównej przez lat dwadzieścia, połowy kuponów — przez lat dziesięć.

Drugie połowy listów zastawnych i kuponów powinny być spalane.

162.

Palenie listów zastawnych i kuponów odbywa się dwa razy do roku, na mocy polecenia Dyrekcji Głównej, wobec jej członków, oraz członków Komitetu Towarzystwa i Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych (art. 182).

O czasie i miejscu spalania Dyrekcja Główna ogłasza.

163.

Listy zastawne i wylosowane i kupony, z którymi nie zgłoszono się do wypłaty będą wymieniane na gotowiznę; pierwsze w ciągu lat trzydziestu, drugie w ciągu lat dziesięciu, licząc od terminu ich płatności. Po upływie tego czasu, należność, przypadająca za takie listy zastawne i kupony, przechodzi na rzecz Towarzystwa.

164.

Listy zastawne będą przyjmowane na kaucje przy przedsiębiorstwach i dostawach rządowych w cenie, ustanowionej przez Ministra Skarbu; będą również przyjmowane na zastaw w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej, w Banku Państwowym względnie Emisyjnym.

165.

Listy zastawne i kupony, któreby okazały się fałszywymi, Dyrekcja Główna obowiązana jest zatrzymać i, po opatrzeniu właściwym stemplem, przelać władzom sądowym, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Po ukończeniu sprawy o fałsz, listy zastawne i kupony powinny być zwrócone Dyrekcji Głównej do spalenia.

166.

Towarzystwo może przyjmować listy zastawne do przechowania podług przepisów, jakie przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa będą zatwierdzone.

TYTUŁ V.

Zebranie i komitet właścicieli listów zastawnych.

Rozdział I.

Zebranie właścicieli listów zastawnych.

167.

Właściciele listów zastawnych zbierają się co dwa lata w Warszawie, w miesiącu wrześniu, celem wyboru członków Komitetu właścicieli listów zastawnych i wysłuchania sprawozdania tegoż Komitetu.

168.

Zebranie właścicieli listów zastawnych zwołuje Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych. On wydaje wszelkie odnoszące się do tego rozporządzenia i przewodniczy na zebraniu.

169.

W zebraniach właścicieli listów zastawnych może brać udział z prawem głosu każdy pełnoletni okaziciel listów zastawnych na sumę 15.000 marek. Okaziciel listów na sumę 75.000 ma dwa głosy, — na sumę 150.000 marek — cztery głosy, na sumę 300.000 marek i więcej — osiem głosów.

Normy te mogą być zmieniane przez uchwałę Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzoną przez Ministra Skarbu.

170.

Do ważności zebrania potrzebna jest obecność właścicieli listów zastawnych, rozporządzających przynajmniej stoma głosami; jeżeli na zebranie zgłosi się mniejsza liczba właścicieli listów zastawnych, Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych zwoła najpóźniej w dni trzydzieści nowe zebranie, które będzie ważne bez względu na liczbę obecnych właścicieli listów zastawnych.

171.

Zebranie decyduje prostą większością głosów. W razie równości rozstrzyga głos posiadacza najwyższej sumy listów zastawnych, gdyby zaś kilku właścicieli listów równą posiadało sumę, głos jednego z nich, wybranego losem przeważa.

172.

Zebranie wybiera co lat cztery Prezesa, a co lat dwa—dwóch radców Komitetu właścicieli listów zastawnych.

173.

Wybrany na Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych obowiązany jest złożyć piśmienną deklarację co do przyjęcia wyborów, oraz przedstawić listy zastawne na sumę 60.000 marek. Listy te powinny być odesłane do zachowania kasie państwowej przyjmującej depozyty. W razie niespełnienia przez wybranego powyższych warunków, Prezes Komitetu Towarzystwa wzywa do przyjęcia urzędu kandydata, mającego po tamtym największą liczbę głosów.

174.

Członkowie i urzędnicy władz Towarzystwa nie mogą być wybierani na członków komitetu właścicieli listów zastawnych. Członek komitetu właścicieli listów zastawnych, wybrany do jednej z władz Towarzystwa, przestaje urzędować, a na jego miejsce wchodzi właściciel listów zastawnych, który po tamtym największą liczbę głosów na wyborach otrzymał.

175.

Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych składa zebraniu sprawozdanie z czynności Komitetu.

176.

Protokół czynności zebrania Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych przedstawia Ministrowi Skarbu i komunikuje Dyrekcji Głównej i Komitetowi Towarzystwa.

Rozdział II.

Komitet właścicieli listów zastawnych.

177.

Komitet właścicieli listów zastawnych składa się z Prezesa i czterech radców, wybieranych przez zebranie właścicieli listów zastawnych na lat cztery.

Co cztery lata Prezes, a co dwa lata dwaj radcowie wychodzą z urzędowania.

Wychodzący mogą być ponownie wybrani na następne cztero-lecie.

Za czynności, połączone z kontrolą listów zastawnych Prezes i radcowie Komitetu właścicieli listów zastawnych otrzymują wynagrodzenie oznaczone przez ogólne zebranie władz Towarzystwa.

178.

Komitet zbiera się corocznie w styczniu i lipcu; nadto Prezes może zwołać Komitet w każdym czasie, skoro uzna tego potrzebę, lub skoro jeden z radców wniesie o to żądanie.

179.

Do ważności postanowień Komitetu potrzebna jest obecność Prezesa i przynajmniej dwóch radców. Radcy zasiadają kadencjami, przez sam Komitet ułożonemi. Nieobecnego Prezesa zastępuje radca najstarszy wiekiem.

180.

Komitet decyduje prostą większością głosów. Członek nie dzielący zdania większości, ma prawo zapisać swoją opinię do protokołu posiedzenia.

181.

Komitet właścicieli listów zastawnych rozstrząsa na posiedzeniach swoich to wszystko, co doszło do jego wiadomości, o uchybieniach przynoszących szkodę właścicielom listów zastawnych lub nadwyżających kredyt tych listów.

W razie wykrycia uchybień Dyrekcji Głównej lub jej urzędników, podaje zażalenia do Komitetu Towarzystwa; na Komitet—do Ministra Skarbu.

181¹.

Komitet właścicieli listów zastawnych ma obowiązek sprawdzania dwa razy do roku, czy suma listów zastawnych będących w obiegu nie przekracza sumy odpowiednich pożyczek zabezpieczonych hipotecznie.

182.

Prezes Komitetu właścicieli listów zastawnych lub jego zastępca powinien być obecny:

- a) przy rocznych rewizjach rachunkowości i kas Towarzystwa (art. 54);
- b) na posiedzeniach publicznych—celem występowania sprawozdań rocznych Dyrekcji Głównej (art. 55);
- c) przy losowaniu listów zastawnych i przygotowawczych do tego czynnościach (art. 156);
- d) przy paleniu umorzonych listów zastawnych i kuponów, oraz poprzedniem sprawdzeniu ich ilości, wartości i numerów z księgami Dyrekcji Głównej (art. 162).

183.

Na wezwanie Dyrekcji Głównej lub Komitetu Towarzystwa, Komitet właścicieli listów zastawnych udziela swoje motywowane opinie w przedmiotach, do atrybucji jego należących, i ma prawo ze swej strony przedstawiać w tych przedmiotach Dyrekcji Głównej i Komitetowi Towarzystwa swoje projekty i wnioski.

184—uchylony.

TYTUŁ VI.

Obowiązki stowarzyszonych.

Ulgi, udzielane im w wyjątkowych wypadkach.

Rozdział I.

Pobór opłat od stowarzyszonych.

185.

Stowarzyszeni wnoszą półroczne raty jednakowej wysokości;

- a) na opłatę procentów od listów zastawnych i
- b) na umorzenie pożyczek.

Oprócz tego stowarzyszeni uiszczają opłaty na koszt administracji.

Nadto, na zasadzie uchwały Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu, stowarzyszeni mogą być pociągani oprócz opłat, wyżej wymienionych, do opłat na specjalny fundusz gwarancyjny, zwrotny (art. 155¹).

186.

Opłatę na koszt administracji ustanawia, odpowiednio do rzeczywistej potrzeby, Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, na przedstawienie Dyrekcji Głównej.

Odpowiednia uchwała, o ile wprowadza opłatę, przekraczającą przy każdej oddzielnej racie 2°/o od nominalnej sumy pożyczek, ulega zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu.

187.

Należności, przypadające od stowarzyszonych, uiszczanemi będą za każde półrocze zgóry pomiędzy 1 a 12 czerwca i 1 a 12 grudnia. Na pożyczki, przyznane pomiędzy 20 marca a 20 września wydanemi będą listy zastawne bez kuponu płatnego 22 grudnia tegoż roku; pierwsza zaś rata półroczna będzie uiszczana pomiędzy 1 a 12 grudnia.

Na pożyczki, przyznane pomiędzy 20 września a 20 marca roku następnego, listy zastawne wydanemi będą bez kuponu płatnego 22 czerwca tegoż roku, biorący zaś pożyczkę uiszc pierwszą ratę półroczną pomiędzy 1 a 12 czerwca.

188.

Należności, od stowarzyszonych, przypadające, mogą być wnoszone gotowizną, wylosowanemi listami zastawnemi Towarzystwa lub ubiegłemi od tychże listów kuponami. Wpływy te powinny być przede wszystkim użyte na pokrycie zaliczeń za stowarzyszonych, przez Towarzystwo poczynionych (art. 187, 195, 208 i 247), oraz na pokrycie zaległości i procentów od zaległości (art. 212).

Rozdział II.

Ulgi.

189.

Należności, przypadające od stowarzyszonych, mogą być rozłożone tytułem ulgi, jeżeli środki Towarzystwa na to pozwolą.

Ulgi udziela Dyrekcja Główna według zasad następujących:

- a) jeżeli właściciel dóbr, klęską dotknięty, utracił połowę czystego dochodu rocznego, w takim razie jedna lub dwie najbliższe raty mogą być rozłożone na równe części, spłacane w ciągu najwyższej 4-ch następnych półroczy, i
- b) jeżeli skutkiem klęski właściciel utracił całoroczny czysty dochód, lub znalazł się w konieczności zrobienia na podtrzymanie gospodarstwa nakładu, dochód taki przenoszącego, w takim razie dwie raty mogą być rozłożone w równych częściach na 12 półroczy.

190.

Przed spełnieniem warunków jednej ulgi, druga ulga w takim tylko razie może być przyznana,

jeżeli dobra powtórnie ulegną klęsce ze skutkami, wskazanymi w ust. b art. 189.

Przy drugiej uldze stowarzyszony może mieć rozłożone również dwie najbliższe raty, które obowiązany będzie spłacić w równych częściach w ciągu czterech półroczy, następujących bezpośrednio po terminie, oznaczonym do zaspokojenia reszty należności z rat rozłożonych wskutek pierwszej ulgi.

191.

Jeżeli dobra skutkiem nadzwyczajnych klęsk uległy takiemu zniszczeniu, że właściciel utracił całkowity czysty dochód roczny, nadto równą temuż dochodowi część kapitału obrotowego, albo też poniósł stratę, przewyższającą dwuletni średni czysty dochód, w takim razie może być udzielona wyjątkowa ulga przez rozkład najwyżej czterech rat półrocznych na równe części spłacalne w tyłu półroczach, ile ich pozostaje do całkowitego umorzenia pożyczki.

Przy tej wyjątkowej uldze wszelkie inne ulgi, poprzednio właścicielowi przyznane, zniesionemi zostaną.

Po takiej uldze żadna inna przyznana już być nie może.

192.

Ulgi, wzmiankowane w art. 190 i 191, mogą być udzielane jedynie za zgodnemi decyzjami Dyrekcji Głównej i Prezesa Komitetu Towarzystwa.

193.

Rata półroczna przypadająca do poboru bezpośrednio przed klęską, może być uważana za jedną z rat najbliższych, podchodzących pod ulgę.

194.

Przyznanie ulgi zawisło:

- 1) od zawiadomienia Dyrekcji Głównej o klęsce w czasie właściwym, a mianowicie: o nieurodzaju i gradobiciu przed 15 listopada tegoż roku, o każdej zaś innej — najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy po zaszłym wypadku, i
- 2) od poprzedniego sprawdzenia klęski.

195.

Pobór rat półrocznych, tytułem ulgi rozłożonych, rozpocznie się najpóźniej w terminie grudniowym roku, następującego po tym, w którym klęska miała miejsce. Od rat rozłożonych nie będzie pobierany procent od zaległości, wszakże, poczynając od terminu, w którym pierwsza część rat rozłożonych powinna być wniesiona, Towarzystwo pobiera procent w wysokości, przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa oznaczonej.

196.

Rozkład rat ustaje od czasu wypowiedzenia pożyczki (art. 201) tudzież wskutek sprzedaży dóbr za rozłożone lub bieżące zaległości. Raty rozłożone korzystają z pierwszeństwa hipotecznego narówni z ratami bieżącymi i zalegającymi.

197.

W wyjątkowych, nieprzewidzianych w niniejszej ustawie okolicznościach, Dyrekcja Główna jest udzielać stowarzyszonym ulgi w opłacie rat, — o ile zgodzi się na to Prezes Komitetu i o ile ulgi te pogodzić się dadzą z ogólnym interesem Towarzystwa.

Rozdział III.

Przedterminowa spłata i zwrot (wypowiedzenie) pożyczki.

198.

Stowarzyszony ma prawo w każdym czasie spłacić pożyczkę w całości lub części takimi samymi listami zastawnymi, w jakich pożyczka udzielona została, w nominalnej wartości, z odpowiednimi kuponami, albo też gotowizną.

Przyjmowanie przedterminowych spłat pożyczek może być wstrzymane lub ograniczone, na mocy uchwały Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu.

199.

Towarzystwo może żądać zwrotu całkowitej pożyczki, jeżeli właściciel wbrew artykułowi 128, doprowadził dobra do takiego stanu, wobec którego, podług zasad niniejszej ustawy, pożyczka na dobra nie mogłaby mu być przyznana.

Zwrot części pożyczki zażądany być może, jeżeli właściciel dóbr nie spełnił któregośkolwiek z zobowiązań, w artykułach 109, 110 i 128 wskazanych.

200.

Żądanie zwrotu pożyczki następuje za zgodnemi decyzjami Dyrekcji Głównej i Komitetu. Decyzja powinna być poprzedzona zbadaniem, o ile właściciel nie spełnił obowiązków, wskazanych w art. 109, 110 i 128, w razie zaś potrzeby — sprawdzeniem taksy dóbr na gruncie, celem wyjaśnienia, czy i do jakiego stopnia bezpieczeństwo pożyczki z winy właściciela zostało zachwiane.

201.

Decyzja, stanowiąca zwrot pożyczki, powinna być doreczona właścicielowi dóbr w sposób, w art. 219 wskazany, z ostrzeżeniem, że jeżeli w ciągu dni dziewięćdziesięciu nie spłaci wypowiedzianej pożyczki, dobra jego zostaną sprzedane przez Towarzystwo w drodze publicznej licytacji.

Z mocy decyzji, dotyczącej zwrotu pożyczki, delegowany Dyrekcji Głównej czyni niezwłocznie wniosek względem zamieszczenia w dziale III i IV wykazu hipotecznego odpowiednich wzmianek o wypowiedzeniu pożyczki.

Jeżeli przyczyny, które spowodowały żądanie zwrotu pożyczki, zostaną usunięte przed terminem sprzedaży dóbr, Dyrekcja Główna mocna będzie odwołać sprzedaż i wszelkie następstwa wypowiedzenia.

202.

Po każdej jednorazowej spłacie całości lub części pożyczki delegowany Dyrekcji Głównej uczyni

w hipotecę wniosek o odpowiednie odkreślenie na koszt stowarzyszonego.

Listy zastawne na sumę, odpowiadającą zwróconej pożyczce, zniszczonemi będą w sposób w art. 161 wskazany.

TYTUŁ VII.

Konwersja pożyczek.

203.

Po umorzeniu lub spłaceniu najmniej jednej dziesiątej części pożyczki, zhipotekowanej na dobrach, stowarzyszony ma prawo żądać konwersji, t. j. przeniesienia nieumorzonej części pożyczki do nowego okresu umorzenia. Konwersja nie może być dokonana, jeżeli na dobrach ciąży zaległość (art. 123).

Stowarzyszony, żądający konwersji, powinien wnieść do Dyrekcji Głównej odpowiednie podanie.

204.

Przy każdym przeniesieniu pożyczki do nowego okresu umorzenia, władze Towarzystwa mogą sprawdzić na gruncie stan i wartość dóbr.

205.

Decyzja Dyrekcji Głównej, przyznająca konwersję, wykonaną będzie w hipotecę, na wniosek delegowanego Dyrekcji Głównej, bez wpływu właściciela i wierzycieli hipotecznych.

Pożyczka, przeniesiona do nowego okresu umorzenia, zachowuje takie same pierwszeństwo hipoteczne, jakie służyło pierwotnej pożyczce.

206.

Przy przeniesieniu pożyczki, udzielonej w listach zastawnych serji zamkniętej, listy tej serji na sumę, odpowiadającą nieumorzonej części pożyczki, powinny być wycofane z obiegu i zamienione na listy zastawne serji bieżącej.

207.

Dyrekcja Główna mocna jest dopełniać zamiany listów zastawnych stopniowo, to jest bez jednoczesnego z konwersją pożyczek wycofania z obiegu listów zastawnych serji zamkniętej.

208.

Sumy niezbędne do stopniowego wycofania z obiegu listów zastawnych serji zamkniętej, Towarzystwo wydaje sposobem zaliczeń. Zaliczenia te pokrytymi będą gotowizną, osiągniętą ze sprzedaży listów zastawnych nowowystawionych na sumę, odpowiadającą nominalnej wartości wycofanych z obiegu listów zastawnych serji zamkniętej. Stowarzyszeni, żądający konwersji pożyczki i zamiany listów zastawnych, płacą obliczoną przez Towarzystwo różnicę kursu pomiędzy nowymi i dawnymi listami zastawnymi.

209.

W razie wypuszczenia serji listów zastawnych ze stopą procentową, niższą od poprzedniej, ogólne

zebranie władz Towarzystwa władne jest postanowić, aby całość lub część kosztów konwersji były pokryte z funduszu Towarzystwa (art. 262).

210.

Wzmianka o wycofaniu z obiegu listów zastawnych z powodu konwersji zapisana będzie w księgach listów zastawnych.

211.

Listy zastawne, wycofane z obiegu z powodu konwersji, ulegają zniszczeniu w sposób, w art. 161 wskazany.

TYTUŁ VIII.

Ściąganie zaległości i środki ochronne.

Rozdział I.

Ściąganie zaległości.

212.

Jeśli stowarzyszony nie wnieśli we właściwym terminie raty, należnej od pożyczki, obowiązany będzie płacić procent od zaległej sumy w stosunku, oznaczonym przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, licząc część miesiąca za cały miesiąc.

Odpowiednia uchwała, o ile by wprowadzała odsetki zwłoki wyższe niż pół procent miesięcznie, winna dla ważności uzyskać zatwierdzenie Ministra Skarbu.

W ciągu dwóch miesięcy po terminie Towarzystwo nie zarządza żadnych środków egzekucyjnych; jeżeli zaś w tym czasie cała zaległość nie zostanie pokryta, Dyrekcja Główna wyda decyzję względem wystawienia dóbr na sprzedaż.

213.

Dyrekcja Główna układa warunki licytacyjne i oznacza termin sprzedaży, który przypadać może najwcześniej po upływie siedmiu miesięcy od daty powyższej decyzji.

Jednocześnie Dyrekcja Główna zsyła delegowanego na grunt, celem sporządzenia treściwego opisu dóbr.

214.

Warunki licytacyjne będą ułożone podług zasad następujących:

1) przystępujący do licytacji powinien złożyć oznaczone przez Dyrekcję Główną, podług art. 238 lub 242, vadium w gotowiznie, albo w listach zastawnych z właściwymi kuponami, z upoważnieniem do sprzedaży tych listów.

Vadium nie utrzymującego się przy licytacji będzie mu niezwłocznie zwrócone; vadium zaś plus licytanta Dyrekcja Główna zatrzyma i po upływie ośmiu dni, użyje na pokrycie zaległości podatkowych i innych opłat uprzywilejowanych, z mocy art. 41 ustawy hipotecznej z r. 1818 oraz na zaspokojenie wszystkich, poszukiwanych przez Towarzystwo zaległości i kosztów sprzedaży.

Przewyżkę, jakaby, pozostała Dyrekcja Główna wniesie do depozytu sądowego.

- 2) z postąpionego za dobra szacunku, nabywca potrąci: złożone przez siebie vadium, zaległe podatki i inne, (z mocy ustępów 1—3 art. 41 ustawy hipotecznej z r. 1818, uprzywilejowane należności, o ileby je oddział nie uiścił; część pożyczki Towarzystwa w ilości, jaka, po zaspokojeniu zaległości, pozostanie do umorzenia — resztę zaś sumy szacunkowej wniesie, najpóźniej we dwadzieścia dni po licytacji do depozytu sądowego w gotowiźnie lub w listach zastawnych z właściwymi kuponami i z dopłatą różnicy kursu, pod rygorem utraty vadium i uznania sprzedaży za niedosłą do skutku (art. 246).

Z przypadającej do wniesienia reszty szacunku, nabywca może potrącić i zatrzymać, do czasu klasyfikacji, własną niesporną sumę, hipoteczną, oraz sumę każdego wierzyciela hipotecznego, który na to pozwoli. W obu razach potrącenie następuje bez procentu i w takiej jedynie wysokości, w jakiej sumy powyższe mogą być pokryte z szacunku.

- 3) Niezależnie od postąpionego za dobra szacunku, nabywca przejmie na siebie zaspakajanie wszelkich należności, do gruntu przywiązanych, w art. 41 ustawy hipotecznej z r. 1818 wyszczególnionych, oraz ciężarów włączonych, w myśl art. 44 tejże ustawy, o ile służy im pierwszeństwo przed pożyczką Towarzystwa.
- 4) Nabywca, również w ciągu dwudziestodniowego terminu, obowiązany będzie, prócz postąpionego za dobra szacunku, uiścić opłaty, pobierane przy sprzedaży dóbr nieruchomości.
- 5) Od czasu sprzedaży dóbr, wszelkie z nich dochody należą do nabywcy, który od tegoż terminu ma obowiązek zaspakajania wszystkich przypadających z dóbr podatków skarbowych, opłat, należnych Towarzystwu, oraz innych ciężających dobra zobowiązań.

Nabywcę dóbr obowiązują również wszelkie prawa do gruntu i służebności, zapewnione włościanom na mocy ukazu z dnia 19 lutego 1864 r., bądź ujawnione w wykazie hipotecznym, bądź przyznane im decyzjami władz do spraw włościańskich, lub też oparte na układach, przez poprzedniego właściciela dóbr, z włościanami zawartych i prawnie potwierdzonych.

- 6) Dobra sprzedawane są na podstawie wykazu hipotecznego. Inwentarz żywy i martwy, stanowiący z mocy kodeksu cywilnego przynależność dóbr, uważa się za sprzedawany łącznie z dobrami.

Nabywca powinien przekonać się na gruncie o wszelkich szczegółach i objmie dobra w takim stanie, w jakim znajdować się będą. Władze Towarzystwa nie odpowiadają w żadnym razie ani za rzetelność, ani za niedokładność opisu dóbr, ani za jakiegokolwiek pogorszenia lub ubytek inwentarza, co jednak nie tamuje nabywcy możliwości za-

dania, od poprzedniego właściciela dóbr lub od osób trzecich, wynagrodzenia za straty, wynikłe z ich winy, po sporządzeniu opisu dóbr.

- 7) Tytuł własności dóbr przepisany będzie na nabywcę, po złożeniu przez niego dowodów spełnienia wszystkich warunków licytacyjnych. Jeżeli całe dobra lub jakakolwiek część tychże są w posiadaniu osób trzecich, jako to: dierzawców, zastawników lub użytkowników, sprzedaż niweczy prawa tych osób.
- 8) Wprowadzenie nabywcy w posiadanie, po złożeniu przez niego Dyrekcji Głównej wypisu z wykazu hipotecznego, poświadczającego przepisanie na jego imię tytułu własności, dopełni delegowany Dyrekcji Głównej w formie krótkiego, ogólnego protokołu, w którym oznajmi miejscowemu lub najbliższemu wójtowi gminy i mieszkańcom miejscowym, że nabywca jest właścicielem dóbr, poprzedniemu zaś właścicielowi dóbr lub użytkownikom (ust. 7) ustąpić z dóbr poleci.
- 9) Licytacja rozpocznie się od sumy, na jaką dobra zostały oszacowane przy udzielaniu pożyczki Towarzystwa, lecz w każdym razie nie niższej niż ogólna suma nieumorzonej pożyczki Towarzystwa, z dodaniem wszelkich zaległości, oraz trzechletnich podatków zaległych i kosztów egzekucyjnych.
- 10) Prócz postąpionego szacunku, nabywca obowiązany ponieść koszty licytacji i wprowadzenia w posiadanie (ust. 8), a mianowicie:
- a) koszty wyciągów hipotecznych,
  - b) koszty notarialne za odbycie licytacji,
  - c) koszty zjazdu na grunt delegowanego Dyrekcji Głównej, i
  - d) koszty sądowe.

215.

Delegowany Dyrekcji Głównej wnosi do księgi hipotecznej dóbr wystawionych na sprzedaż:

- a) poświadczoną kopję decyzji Dyrekcji Głównej, upoważniającej do sprzedaży dóbr, i
- b) warunki licytacyjne.

216.

Wydział hipoteczny postanawia wpisanie do działu III wykazu hipotecznego ostrzeżenia: że dobra wystawione są na sprzedaż przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie, pod warunkami, do księgi hipotecznej złożonemi, ze wskazaniem w tem ostrzeżeniu, przed którym notariuszem i którego dnia sprzedaż odbywać się będzie.

Decyzja wydziału hipotecznego stanowiąca wniesienie do księgi hipotecznej powyższego ostrzeżenia nie ulega apelacji.

217.

Sekretarz wydziału hipotecznego obowiązany jest, na żądanie Dyrekcji Głównej dostarczyć jej niezwłocznie wiadomości o miejscu zamieszkania właścicieli i osób, które przed datą wniesienia do hipoteki przytoczonej w art. 216 wzmianki ujawniły

swoje prawa czystym wpisem lub przez ostrzeżenie, albo zastrzeżenie.

218.

Na podstawie wzmiankowanych w art. 217 wiadomości o miejscach zamieszkań, Dyrekcja Główna doręcza właścicielom i wierzycielom hipotecznym krótkie zawiadomienia z objaśnieniem, że dobra wystawione są na sprzedaż i że warunki licytacyjne są do przejrzania w księdze hipotecznej i w Dyrekcji Głównej.

W zawiadomieniu wskazać należy:

- a) termin licytacji;
- b) cyfrę zaległości, przypadających Towarzystwu do terminu sprzedaży;
- c) wysokość wadium i sumy, od której rozpoczęta będzie licytacja;
- d) nazwisko notariusza, przed którym nastąpi sprzedaż;
- e) a nadto uczynić wzmiankę, iż w razie niedojścia do skutku sprzedaży dla braku licytantów, druga i ostateczna sprzedaż od niższego szacunku, odbędzie się bez powtórzonego zawiadomienia.

Powyższe zawiadomienia powinny być doręczone przynajmniej na sto dwadzieścia dni przed terminem sprzedaży.

219.

Zawiadomienia będą wręczone w rzeczywistym lub obranem miejscu zamieszkania właścicieli dóbr i wierzycieli, w sposób wskazany w ustawie postępowania sądowego cywilnego.

W razie wniesienia do księgi hipotecznej wzmianki o otwarciu postępowania spadkowego po właścicielu, współwłaścicielach lub wierzycielu, bieg egzekucji Towarzystwa nie będzie wstrzymany, lecz zawiadomienia doręczać należy sukcesorom zbiorowo, bez wskazania ich nazwisk, w rzeczywistym lub obranem miejscu zamieszkania spadkodawcy. Jeżeli postępowanie spadkowe toczy się po właścicielu lub jednym z współwłaścicieli dóbr, doręczenie zawiadomienia nastąpić powinno i w samych dobrach, ulegających sprzedaży.

Wręczenie w obrębie innego sądu okręgowego dopełnionem będzie za pośrednictwem woźnych sądowych, w obrębie tego sądu urzędujących.

Zawiadomienia dla wierzycieli i innych osób interesowanych, mających wpisy hipoteczne bez obranego miejsca zamieszkania, z księgi hipotecznej wiadomego, będą ogłoszone raz jeden w pismach, w art. 221 wymienionych, przynajmniej na sto dwadzieścia dni przed terminem sprzedaży.

Woźnych sądowych, w niniejszym artykule wzmiankowanych, mianują właściwi prezesi sądów okręgowych, po jednym lub więcej przy każdym sądzie, stosownie do potrzeby. Woźni tacy otrzymują płacę etatową z funduszków Towarzystwa, oraz wynagrodzenie podług taksy. Wręczenie przez powyższych woźnych zawiadomień, wysyłanych bezpośrednio z Dyrekcji Głównej, uważa się za prawne.

220.

Zamieszkali w jednej wsi lub osadzie włościańskie i koloniści, których prawa ujawnione są w działle III wykazu hipotecznego, zawiadamiani będą zbiorowo, bez wymienienia ich nazwisk, przez doręczenie jednego egzemplarza zawiadomienia na ręce miejscowego sołtysa. O sprzedaży dóbr za zaległe należności Towarzystwa, włościanie z tych dóbr, uwłaszczeni na mocy ukazu z dnia 19 lutego 1864 r., nie będą zawiadamiani.

221.

Dyrekcja Główna zamieszcza w dziennikach krótkie ogłoszenia o sprzedaży dóbr, ze wskazaniem wiadomości w art. 218 wymienionych. Ogłoszenia te będą dopełnione jednokrotnie w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości i w jednym z dzienników warszawskich.

222.

Lista dóbr, wystawionych na sprzedaż, wywieszona będzie w biurze Dyrekcji Głównej i właściwego wydziału hipotecznego.

223.

Na sto przynajmniej dni przed terminem sprzedaży dóbr delegowany Dyrekcji Głównej składa do hipoteki:

- a) oryginały doręczonych zawiadomień;
- b) egzemplarze dzienników, w których zamieszczone zostały ogłoszenia o sprzedaży, i — przy stosownym wniosku, zeznanym przed notariuszem do odbycia sprzedaży wyznaczonym, lub w jego kancelarii przed zastępującym jego miejsce, — zażąda poświadczenia przez wydział hipoteczny, że wszystkie formalności sprzedaży zostały dopełnione.

224.

Księga hipoteczna dóbr, na sprzedaż wystawionych, powinna od chwili i zeznania w niej wspomnianego w art. 223 wniosku, znajdować się u notariusza, wyznaczonego do odbycia sprzedaży.

Właściciel dóbr i wierzyciele hipoteczni mają prawo w ciągu dni pięciu zgłosić się do notariusza lub jego zastępcy i zadyktować do księgi hipotecznej zarzuty co do formy ogłoszeń i wezwań.

Każdy czyniący zarzuty powinien — pod nieważnością — obrać sobie zamieszkanie w mieście, gdzie urzęduje archiwum hipoteczne, w którym się znajduje księga wieczysta sprzedawanych dóbr.

Najpóźniej na dni dziewięćdziesiąt pięć przed terminem licytacji, notariusz obowiązany przedstawić księgę wydziałowi hipotecznemu.

225.

Wydział hipoteczny w ciągu dni ośmiu od daty przedstawienia mu księgi hipotecznej, wydaje decyzję, w której, albo poświadcza spełnienie formalności sprzedażowych, albo znosi postępowanie już dokonane. Wydział hipoteczny w takim jedynie razie może znieść dokonane już postępowanie, jeżeli

wezwania nie zostały doręczone w terminie, w art. 218 wskazanym, lub jeżeli nie były spełnione formalności, przepisane w art. 221 i 223.

226.

Od decyzji wydziału hipotecznego, najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od dnia jej ogłoszenia, może być złożona apelacja w sposób przepisany w ustawie postępowania sądowego cywilnego, dla podawania skarg apelacyjnych od wyroków sądów okręgowych tak przez Dyрекcję Główną jak przez interesowanych, którzy zadyktowali do księgi hipotecznej zarzuty przeciwko niezachowaniu ustanowionych formalności. Dyрекcja Główna wolna jest od składania przy apelacji opłat sądowych.

227.

Decyzja, stanowiąca zwrot lub pozostawienie bez biegu skargi apelacyjnej, wydana być powinna przez wydział hipoteczny najpóźniej w ciągu dni pięciu i w ciągu następnych dni trzech podaną do wiadomości strony apelującej, w obranem przez nią, stosownie do art. 224, mieszkaniu. Dla uzupełnienia braków, skutkujących pozostawieniem bez biegu, służyć będzie termin siedmiodniowy od daty ogłoszenia decyzji. Prośby o przywrócenie praw do apelacji, również tylko w ciągu dni siedmiu od daty ogłoszenia decyzji, podawanemi być mogą.

228.

Wydział hipoteczny w ciągu dni siedmiu, od daty otrzymania skargi apelacyjnej, wniesie do księgi hipotecznej wzmiankę o apelacji, zakomunikuje stronie przeciwnej kopję skargi apelacyjnej, odeśle tę skargę do sądu apelacyjnego i zawiadomi o tem apelującego.

229.

Do złożenia sądowi apelacyjnemu odpowiedzi na skargę apelacyjną służy stronie przeciwnej termin siedmiodniowy z doliczeniem ustanowionego w ustawie postępowania sądowego cywilnego czasu na odległość od miejsca urzędowania wydziału hipotecznego.

230.

Termin wprowadzenia w sądzie apelacyjnym sprawy ze skargi apelacyjnej wyznaczonym być powinien z pierwszeństwem przed innymi sprawami i w każdym razie najpóźniej w dni osiem po otrzymaniu odpowiedzi na skargę lub po upływie terminu, na przedstawienie tej odpowiedzi wyznaczonego.

Wyrok sądu apelacyjnego uważanym będzie za dostateczny i opozycja trzeciego, restytucja, ani skarga kasacyjna nie będą dopuszczalne.

W ciągu dni siedmiu od daty wydania wyroku sądu apelacyjnego, wyrok ten powinien być odesłany wraz z aktami do wydziału hipotecznego, celem właściwego w hipotece wykonania.

Wydział hipoteczny obowiązany niezwłocznie przystąpić do wykonania wyroku i najpóźniej na dni osiem przed terminem licytacji zawiadomić o tem

Dyрекcję Główną w obranem przez nią miejscu urzędowania wydziału hipotecznego zamieszkaniu prawem.

231.

Gdyby wydział hipoteczny, bez żądania osób trzecich, sam unieważnił rozpoczęte postępowanie, w takim razie prawo apelacji służy tylko Dyрекcji Główniej i do udziału w sprawie nikt z interesowanych dopuszczanym być nie może. W tym razie stosować należy art. 226, 228 i 230 z tą jedynie zmianą, że wydział hipoteczny po wniesieniu do księgi hipotecznej wzmianki o apelacji przesyła sprawę apelacyjną wprost do sądu apelacyjnego oraz że termin do wprowadzenia sprawy w tymże sądzie wyznaczonym być powinien niezwłocznie po otrzymaniu skargi apelacyjnej.

232.

Nikt z interesowanych nie ma prawa zanoszenia skargi na decyzję wydziału hipotecznego unieważniającą rozpoczęte postępowanie skoro Dyрекcja Główna oznajmi, że na tej decyzji poprzestaje.

233.

Jeżeli w terminie oznaczonym, sprzedaż z powodu braku licytantów nie doszła do skutku, notariusz spisuje odpowiedni protokół; Dyрекcja Główna zarządza drugą i ostateczną sprzedaż z zachowaniem formalności, przepisanych w art. 234 — 238.

234.

Dyрекcja Główna wyznacza termin drugiej sprzedaży najwcześniej w dni sześćdziesiąt po niedośćciu pierwszej do skutku i układa warunki licytacyjne podług art. 214 z następującymi zmianami:

- 1) że licytacja rozpoczynać się będzie od niższego szacunku t. j. od sumy, wyrównującej tej części pożyczki Towarzystwa, jaka po uiszczeniu zaległości, pozostanie do umorzenia, z doliczeniem nadto: trzechletnich podatków skarbowych i ciężarów uprzywilejowanych z mocy ust. 1, 2 i 3 art. 41 ustawy hipotecznej z roku 1818 (jeżeli podatki i ciężary zalegają); zaległości w opłatach Towarzystwu przypadających, obliczonych do terminu, wyznaczonego do drugiej sprzedaży, oraz kosztów pierwszej i drugiej sprzedaży;
- 2) że jeżeli nikt nie stanie do licytacji, dobra przejdą na własność Towarzystwa.

Jednocześnie Dyрекcja Główna w sposób, w artykułach 215 i 216 określonych, zarządzi ujawnienie drugiej sprzedaży w dziale III wykazu hipotecznego.

235.

Na dni najmniej dwadzieścia przed terminem drugiej sprzedaży Dyрекcja Główna umieszcza o tej sprzedaży jednorazowe ogłoszenie w sposób, w art. 221 wskazany ze wzmianką, że sprzedaż pierwsza nie przysłała do skutku dla braku licytantów.

236.

Na dni najmniej pięć przed terminem drugiej sprzedaży, delegowany Dyrekcji Głównej złoży do księgi hipotecznej egzemplarze dzienników, przekonujące o dopełnionych ogłoszeniach poczem wydział hipoteczny, przed terminem, na sprzedaż oznaczonym, wyda ostateczną w ostatniej instancji decyzję, w której — albo uzna spełnienie formalności, przy drugiej sprzedaży wymaganych, albo znieśnie poprzednie postępowanie. W pierwszym razie ostateczna sprzedaż odbędzie się w terminie oznaczonym, w drugim Dyrekcja Główna zarządzi sprzedaż ostateczną przy powtórzeniu ogłoszenia w dziennikach i ujawnieniu nowego terminu sprzedaży w dziale III — wykazu hipotecznego.

237.

Pomiędzy pierwszą a drugą sprzedażą, oraz po sprzedaży, żadne zarzuty przeciwko niewykonaniu formalności nie mogą być wnoszone do księgi hipotecznej ani przez właściciela dóbr, ani przez wierzycieli hipotecznych.

238.

Przy ustanowieniu wysokości vadium do pierwszej lub drugiej sprzedaży, władze Towarzystwa baczycy powinny, aby to vadium pokrywało:

- a) podatki skarbowe trzyletnie i inne ciężary uprzywilejowane z mocy ust. 1, 2 i 3 art. 41 ustawy hipotecznej z r. 1818;
- b) zaległe opłaty Towarzystwu należne oraz narosnąć mogące w ciągu sprzedaży wraz z procentami od zaległości;
- c) koszty egzekucyjne w przybliżeniu obliczone (art. 247).

239.

Licytacja odbywa się w obecności delegowanego Dyrekcji Głównej przed notariuszem, w ogłoszeniach wymienionym, a w razie przeszkody — w jego kancelarii, przed jego zastępcą.

Licytacja powinna być rozpoczęta między godziną jedenastą zrana, a drugą po południu.

Mający chęć nabycia dóbr może brać udział w licytacji osobiście, lub przez upoważnionego odpowiednio pełnomocnika.

Każde postąpienie będzie wniesione do protokołu licytacji obok nazwiska licytanta, ogłoszone obecnym przy licytacji i zapisane do protokołu przez samych licytantów, lub na ich żądanie przez notariusza.

Postępujący najwyższą sumę obowiązany jest wskazać w protokole licytacyjnym obrane przez siebie miejsce zamieszkania w mieście, w którym odbywała się licytacja.

W protokole licytacji notariusz czyni krótką wzmiankę o spełnieniu poprzedzających sprzedaż formalności i o wyrokach sądowych, jeżeli zapadły.

240.

Dobra mogą być zwolnione od sprzedaży przed licytacją, a nawet w czasie samej licytacji, jeżeli właściciel przed jej ukończeniem zaspokoi wszystkie za-

ległości, przypadające Towarzystwu wraz z kosztami egzekucji i procentami od zaległości.

Przepis ten znajduje zastosowanie i w razie licytacji lub nadlicytacji. W tym ostatnim wypadku w razie uiszczenia zaległości, złożone przez relicytanta lub nad-licytanta vadia ulegają zwrotowi.

241.

Jeżeli vadium, złożone przez pluslicytanta, okaże się niewystarczającym na pokrycie podatków, ciężarów uprzywilejowanych, zaległości Towarzystwa i kosztów egzekucyjnych, i jeżeli pluslicytant nie dopłaci w ciągu dni dwudziestu po licytacji brakującej sumy, Dyrekcja Główna zarządzi relicytację na ryzyko nabywcy, przy zachowaniu terminów i formalności, przepisanych dla drugiej czyli ostatecznej sprzedaży (art. 234 i nast.), oraz przy zastrzeżeniu, aby mający chęć kupna złożyli odpowiednie vadia.

Jeżeli relicytacja nastąpi po pierwszej sprzedaży, w takim razie rozpocznie się od sumy, od której rozpoczęła się poprzednia licytacja, zmniejszonej o cyfrę zapłaconych z vadium uprzywilejowanych podatków i ciężarów, oraz zaległych należności Towarzystwa. Gdyby nikt nie postąpił wyżej nad oznaczoną sumę odbędzie się w tym samym terminie druga licytacja od sumy, do drugiej sprzedaży ustanowionej, o czym powinna być uczyniona w ogłoszeniu odpowiednia wzmianka.

Jeżeli relicytacja nastąpi po drugiej sprzedaży, rozpocznie się od sumy, do drugiej sprzedaży ustanowionej, o czym wzmiankę w ogłoszeniu uczynić należy; gdyby zaś nikt wyżej nie postąpił, dobra przechodzą na własność Towarzystwa.

242.

W razie zażądania zwrotu pożyczki, Dyrekcja Główna, po upływie oznaczonego w art. 201 terminu, zarządzi sprzedaż dóbr, do której ustanowi vadium w sumie, wystarczającej na pokrycie wskazanej w art. 238 należności na pokrycie tych części pożyczki, jaka ma być zwrócona.

243.

Zarząd dóbr w ciągu postępowania sprzedażowego, pozostaje przy właścicielu lub czasowym posiadacz, z zastrzeżeniem, iż od czasu sporządzenia odpisu dóbr (art. 213), taki właściciel lub posiadacz uważany będzie jako administrator, odpowiedzialny przed wierzycielami hipotecznymi za dochody z tychże dóbr i obowiązany do złożenia rachunku za cały czas zarządu.

Zebrane z dóbr dochody dołączone będą do sumy otrzymanej ze sprzedaży.

244.

W razie postąpienia jednej czwartej części nad ofiarowaną na odbytej licytacji sumę może być wywołana powtórna tych samych dóbr licytacja. Postępujący winien w ciągu dni ośmiu po odbytej licytacji, wnieść do księgi hipotecznej stosowne oświadczenie, przy dołączeniu kwitu Dyrekcji Głównej, lub instytucji, jaka do przyjmowania wpływów na rzecz Towarzystwa upoważniona została, — na złożone va-

dium i wypis takiego oświadczenia złożyć Dyrekcji Głównej. Dyrekcja Główna wyznacza termin powtórnej licytacji, na który wezwie poprzedniego pluslycianta i postępujących część powyżej oznaczoną.

Wezwania będą doręczone interesowanym w obranych przez nich zamieszkaniach w mieście, gdzie urządza wydział hipoteczny, w którego okręgu znajdują się dobra, pod sprzedażą będące.

245.

Po przedstawieniu przez nabywcę dóbr dowodów spełnienia wszystkich warunków licytacyjnych, wydział hipoteczny wydaje decyzję względem przepisania na niego tytułu własności; jeżeli zaś licytacje nie doszły do skutku, postanowi przepisanie dóbr na Towarzystwo. Kopja takiej decyzji wydana będzie nowemu właścicielowi, jeżeli w ciągu miesiąca decyzja ta ani przez byłego właściciela dóbr, ani przez któregokolwiek z wierzycieli zaapelowaną nie zostanie, lub jeżeli apelacja nie będzie ujawniona w księdze hipotecznej w sposób w art. 227 i 228 wskazany, decyzja o której mowa, stanie się prawomocna. Wydział hipoteczny obowiązany będzie, nie czekając na wnioski interesowanych wykreślić z wykazu hipotecznego wszystkie długi (prócz pożyczki Towarzystwa i sum poprzednio z szacunku potrąconych), oraz wszystkie ciężary, ostrzeżenia i zastrzeżenia, zapisane w hipotece po pożyczce Towarzystwa (prócz wpisów dotyczących praw włościan z mocy ukazu z dnia 19 lutego 1864 r. zapisanych).

Apelacja byłego właściciela dóbr lub jego wierzyciela od wyroku wydziału hipotecznego, stanowiącego przepisanie tytułu własności na nabywcę nie wstrzymuje wprowadzenia go w posiadanie dóbr.

Termin apelacji będzie miesięczny od dnia ogłoszenia decyzji wydziału hipotecznego. Apelacja rozpoznawana będzie podług przepisów ustawy postępowania sądowego cywilnego.

246.

Jeżeli nabywca dóbr uiszc wszystkie zaległości, przypadające Towarzystwu, lecz nie usprawiedliwi spełnienia w dwudziestodniowym terminie warunku sprzedaży, wskazanego w ustępie 2 art. 214, wydział hipoteczny na wniosek Dyrekcji Głównej lub każdego z interesowanych, uzna sprzedaż za niedoszlą do skutku i poleci wykreślić wszystkie wpisy sprzedaży tej dotyczące.

Decyzja wydziału hipotecznego wprowadzoną będzie w wykonanie, jeżeli nabywca nie założy apelacji w terminie miesięcznym.

Po uznaniu sprzedaży za niedoszlą do skutku, przewyżka vadium odesłaną zostanie do depozytu sądowego, w myśl ustępu 1 art. 214, celem wydania, komu przypadnie, podług pierwszeństwa hipotecznego.

247.

Koszta egzekucji po dzień licytacji, odpowiednio do podniesionych wydatków, oraz wynagrodzenie za dozór (art. 255) ustanawia Dyrekcja Główna, której decyzja jest ostateczna.

248.

Gdyby wprowadzenie nowonabywcy w posiadanie dóbr w myśl art. 214 tamowanem było ze strony poprzedniego właściciela lub innych osób, tenże nowonabywca ma prawo udania się do właściwej władzy sądowej o wykonanie decyzji wydziału hipotecznego, przepisującej na niego tytuł własności dóbr (art. 245) podług przepisów ustawy postępowania sądowego cywilnego o wykonaniu wyroków sądowych.

249.

Klasyfikacja szacunku odbywa się w tym sądzie okręgowym, przy którym istnieje archiwum wydziału hipotecznego, posiadające księgę hipoteczną sprzedanych dóbr, w sposób w ustawie postępowania sądowego cywilnego wskazany, bez udziału Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Kopja planu klasyfikacyjnego z poświadczeniem, że decyzja plan ten zatwierdzająca, stała się prawomocną, złożona będzie przy wniosku nabywcy do księgi hipotecznej dóbr wywłaszczonych. Takie same kopje zostaną wydane wierzycielom, którzy podług tego planu mają być zaspokojeni z sum, wniesionych przez nabywcę do depozytu sądowego.

250.

Egzekucja na żądanie władz Towarzystwa nie wstrzymuje żadnych innych egzekucji za podatki i ciężary, mające przywilej przed należnościami Towarzystwa, na mocy ustawy hipotecznej z roku 1818. Środki egzekucyjne, przedsiębrane przez władze administracyjne nie przeszkadzają w żadnym razie takimże środkom ze strony Towarzystwa.

Przy wydzierżawieniu dóbr przez władze administracyjne, żadaną będzie od Dyrekcji Głównej wiadomość, jakie są zobowiązania dóbr względem Towarzystwa. Zobowiązania te powinny być wykonane przez dzierżawcę.

251.

Egzekucja na żądanie Towarzystwa nie porabwia wierzycieli prawa przedsiębrania ze swej strony przeciwko tymże dobrom środków egzekucyjnych podług zasad ogólnego prawa; nawzajem egzekucja ze strony wierzycieli nie tamuje biegu egzekucji Towarzystwa.

Rozdział II.

Nadzór nad dobrami.

252.

Ogólny nadzór nad dobrami obciążonemi pożyczką Towarzystwa jest obowiązkiem Dyrekcji Głównej.

253.

Niezależnie od nadzoru ogólnego, Dyrekcja Główna ma prawo ustanowić nad dobrami dozór szczególny.

O zaprowadzeniu dozoru szczególnego, Dyrekcja Główna zawiadamia właściwego starostę.

Dozór szczególny może być zniesiony podług uznania Dyrekcji Głównej.

Członek władz Towarzystwa, nad którego dobrami dozór zaprowadzony został, obowiązkowo wychodzi z urzędowania.

254.

Dyrekcja Główna powinna zaprowadzić dozór szczególny:

- a) jednocześnie z doręczeniem decyzji co do wypowiedzenia pożyczki (art. 201);
- b) po pierwszej, niedosłej do skutku sprzedaży (art. 233);
- c) w razie relicytacji dóbr (art. 241).

255.

Dozór szczególny powierzonym będzie jednemu ze stowarzyszonych lub innej osobie, przez Dyрекcję Główną wyznaczonej, która zobowiąże się piśmiennie do przyjęcia dozoru.

Koszta dozoru ponoszą dobra.

Dyrekcja Główna władną jest zmienić dozorcę przez siebie ustanowionego.

256.

Dozorca, któremu dozór szczególny został powierzony, powinien dołożyć starania, aby dobra nie uległy zniszczeniu, składać Dyrekcji Główniej sprawozdania, w razie zaś potrzeby projektować środki ochronne.

257.

Dozór ustanowiony przez Towarzystwo, nie pozbawia wierzycieli hipotecznych prawa przedsiębrania ze swej strony dozwolonych przez prawo środków ochronnych.

TYTUŁ IX.

Fundusz rezerwowy.

258.

Fundusz rezerwowy przeznaczony jest na zabezpieczenie terminowej wypłaty za kupony i wylosowane listy zastawne na wypadek, gdyby bieżące wpływy Towarzystwa okazały się na ten cel niewystarczające.

Zaliczenia z funduszu rezerwowego powinny być zwracane temu funduszowi w miarę wpływów; bezpowrotne zaś straty Towarzystwa będą pokrywane ostatecznie funduszem rezerwowym.

259.

Za gotowiznę, należącą do funduszu rezerwowego, mogą być nabywane papiery procentowe państwowe, poręczone przez Rząd procentowe obligacje oraz papiery procentowe, zabezpieczone hipotecznie własnością nieruchomości, w Państwie Polskiem położoną.

260.

Z dochodów Towarzystwa w każdym roku sprawozdawczym przelewa się obowiązkowo do funduszu rezerwowego 5% dochodu brutto, — a nadto całą zwyżką, jakaby jeszcze pozostała z tych dochodów, po pokryciu wszystkich kosztów na administrację w tym samym roku.

Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa, w razie uznanej konieczności szybszego zwiększenia funduszu

rezerwowego, władnem jest zwiększać sumę, przelewaną z dochodów Towarzystwa lub nawet postanowić przelew wszystkich dochodów Towarzystwa do pomniejszonego funduszu rezerwowego.

Do wzmiankowanych w artykule niniejszym dochodów, nie zalicza się wpływów:

- a) na spłatę procentów od listów zastawnych i na umorzenie pożyczek;
- b) na zwrot wydanych stowarzyszonym zaliczeń;
- c) na opłatę od stowarzyszonych na koszt administracji Towarzystwa.

261.

Skoro uzbierany fundusz rezerwowy stanowić będzie 6% od sumy pożyczek na dobrach zahipotekowanych, wówczas przewyżka dochodów Towarzystwa (art. 262) przelana zostanie do funduszu, pozostającego do rozporządzenia ogólnego zebrania władz Towarzystwa na cele, wskazane w art. 1 p. II 154, 185, 209, 260, 262.

262.

Gdyby się okazało, że uzbierany fundusz rezerwowy przewyższa 6% od ogólnej sumy pożyczek, na dobrach zahipotekowanych, wówczas przewyżka ta, na mocy decyzji Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa, może być użyta jedynie na korzyść wszystkich stowarzyszonych w celu pokrycia za nich częściowo lub całkowicie wydatków na konwersję listów zastawnych, lub w celu zmniejszenia należnej Towarzystwu raty od pożyczek. Zmniejszenie raty poborowej może nastąpić jedynie wówczas gdy przewyżka rzeczona stanowić będzie co najmniej $\frac{1}{4}$ % od ogólnej sumy pożyczek zahipotekowanych. Zmniejszenie to obliczane będzie w stosunku sumy nominalnej pożyczki, obciążającej dobra.

263.

Gdyby fundusz rezerwowy okazał się tak dalece wyczerpany, iż znajdujące się w Kasach Towarzystwa sumy do tego funduszu należące, nie były dostateczne na zabezpieczenie terminowej wypłaty za kupony i wylosowane listy zastawne, wówczas Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa mocnym będzie postanowić wypuszczenie obligacji procentowych Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego na warunkach, przedstawionych przez Towarzystwo, a zatwierdzonych przez Ministra Skarbu. Kapitał nominalny wszystkich wypuszczonych na tych zasadach obligacji w żadnym razie nie może przewyższać sumy wszystkich zaległości, przypadających Towarzystwu od ogółu pożyczek, na dobrach zahipotekowanych. Obligacje wypuszczane być mogą tylko na mocy upoważnienia Ministra Skarbu.

263¹.

Niezależnie od ogólnego funduszu rezerwowego Władze Towarzystwa mogą ustanowić oddzielny fundusz gwarancyjny celem zabezpieczenia wypłat na zaspokojenie procentów i umorzenie pożyczek, udzielanych na mocy art. 981 ustawy niniejszej.

263².

Fundusz gwarancyjny tworzy się:

- 1) z wpłat dodatkowych, wnoszonych przy pierwszych szesnastu ratach półrocznych od po-

życzek, w poprzednim artykule wzmiankowanych, w wysokości $\frac{1}{4}\%$ nominalnej sumy tych pożyczek przy każdej z pierwszych sześciu rat;

- 2) z nieodebranej w przeciągu lat dziesięciu od daty płatności wartości kuponów ubiegłych od listów zastawnych, wydanych na wzmiankowane pożyczki;
- 3) z nieodebranej w przeciągu lat trzydziestu gotowizny za wylosowane także same listy zastawne;
- 4) z procentów od sum, wymienionych wyżej pod p. 2 i 3 oraz od funduszu gwarancyjnego.

263⁸.

Fundusz gwarancyjny stanowi wspólną własność wszystkich dóbr, obciążonych pożyczkami, w art. 98¹ ustawy niniejszej wymienionemi.

Przypadająca na każde z tych dóbr część wzmiankowanego funduszu przechodzi z samego prawa, łącznie z prawem własności dóbr, na nabywcę tych dóbr.

Po zupełnem umorzeniu pożyczki przez spłatę ratami półrocznymi, właściciel odnośnych dóbr ma prawo żądać zwrotu z funduszu gwarancyjnego takiej sumy, jaka wypadnie w stosunku nominalnej sumy spłaconej z tych dóbr pożyczki do ogólnej nominalnej sumy pożyczek, dodatkowo funduszem gwarancyjnym zabezpieczonych.

W razie przedterminowej spłaty takiej pożyczki, zwrot funduszu gwarancyjnego, przypadającego na dane dobra, może nastąpić za potrąceniem dyskonta w stosunku procentowym, ustalonym przez Ogólne Zebranie Władz Towarzystwa za czas do terminu umorzenia pożyczki przez spłatę ratami.

263⁴.

Fundusz gwarancyjny ma być lokowany w taki sam sposób, jak i ogólny fundusz rezerwowy.

TYTUŁ X.

O rozwiązaniu Towarzystwa.

264.

Czas trwania Towarzystwa nie jest żadnym terminem ograniczony.

265.

W razie rozwiązania Towarzystwa, Dyrekcja Główna obowiązana będzie, po porozumieniu z Komitetem przedstawić Ministrowi Skarbu wnioski Ogólnego Zebrania Władz Towarzystwa co do terminu, w którym ma ustać udzielanie pożyczek, i co do sposobu zlikwidowania interesów Towarzystwa, a następnie dopełnić rozdziału majątku Towarzystwa pozostałego po zaspokojeniu jego zobowiązań, pomiędzy stowarzyszonych, w stosunku do zahipotekowanych pożyczek.

Przepisy przechodnie.

I. Terminy pierwszych wyborów wyznaczy i listy wyborcze sporządzi Dyrekcja Główna.

II. Przewodniczyć na wyborach będą prezesi wyborów, lub ich zastępcy, wybrani na ostatnich wyborach okręgowych. W razie ich nieobecności zebranie powoła przewodniczącego.

III. Sprawdzenie i zatwierdzenie wyborów dokonane będą według zmienionych przepisów ustawy.

IV. Po zatwierdzeniu wyborów Prezes Komitetu, po porozumieniu się z Prezesem Dyrekcji Głównej, wyznaczy termin Ogólnego Zebrania i zarządzi zwołanie tego Zebrania.

V. Pierwsze Ogólne Zebranie składać się będzie z radców okręgowych. Zagai je i przewodniczyć będzie Prezes Komitetu lub jego zastępca.

VI. Radcowie okręgowi, wybrani podczas pierwszych wyborów na stanowiska do Dyrekcji Głównej i do Komitetu Towarzystwa, pozostają na tych stanowiskach przez lat cztery i ulegają losowaniu po upływie pierwszego dwóchlecia z okręgów, z których wybrani zostali, tylko w takim razie, gdy stanowią więcej, niż połowę radców, wybranych w tym okręgu. Jeżeli stanowią połowę, druga połowa ustępuje po pierwszym dwóchleciu bez losowania. Prezesi Dyrekcji Głównej i Komitetu w żadnym razie nie ulegają losowaniu.

VII. 1) Z chwilą zatwierdzenia zmian w ustawie Towarzystwa z 1888 roku ustaje kadencyjność w Komitecie Towarzystwa, a Prezes, na zasadzie zmienionych przepisów ustawy, zwoływać będzie komplety w miarę potrzeby.

2) W ciągu miesiąca od daty zatwierdzenia zmian w ustawie, —ustępują radcowie dyrekcji szczegółowych, a wszystkie czynności dyrekcji szczegółowych obejmuje Dyrekcja Główna.

3) Wszyscy dotychczasowi członkowie Komitetu i Dyrekcji Głównej oraz prezesi dyrekcji szczegółowych ustępują ze swych stanowisk z upływem miesiąca od dnia wyborów do władz Towarzystwa, dokonanych na mocy zmienionej ustawy na pierwszym Ogólnem Zebraniu Władz Towarzystwa.

VIII. Towarzystwo Kredytowe Ziemskie upoważnione jest do wydawania w przeciągu roku od dnia zatwierdzenia przez Radę Ministrów zmian w ustawie Towarzystwa z 1888 roku pożyczek w listach zastawnych bieżącej serji i z zachowaniem form wydawania pożyczek podług przepisów ustawy z 1888 roku, z temi jedynie zmianami, że funkcje dyrekcji szczegółowych pełnić będzie Dyrekcja Główna, względnie osoby, przez nią delegowane, oraz że podpis prezesa dyrekcji szczegółowej na listach zastawnych będzie zastąpiony przez podpis delegowanego Dyrekcji Głównej.

IX. Artykuł 2 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie zmiany ustawy Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego z dnia 9 czerwca 1888 roku, uchwalonej przez Ogólne Zebranie połączonych władz Towarzystwa w dn. 5 i 11 marca 1918 roku (Dz. Praw z r. 1919 № 14 p. 179) zachowuje swą moc.